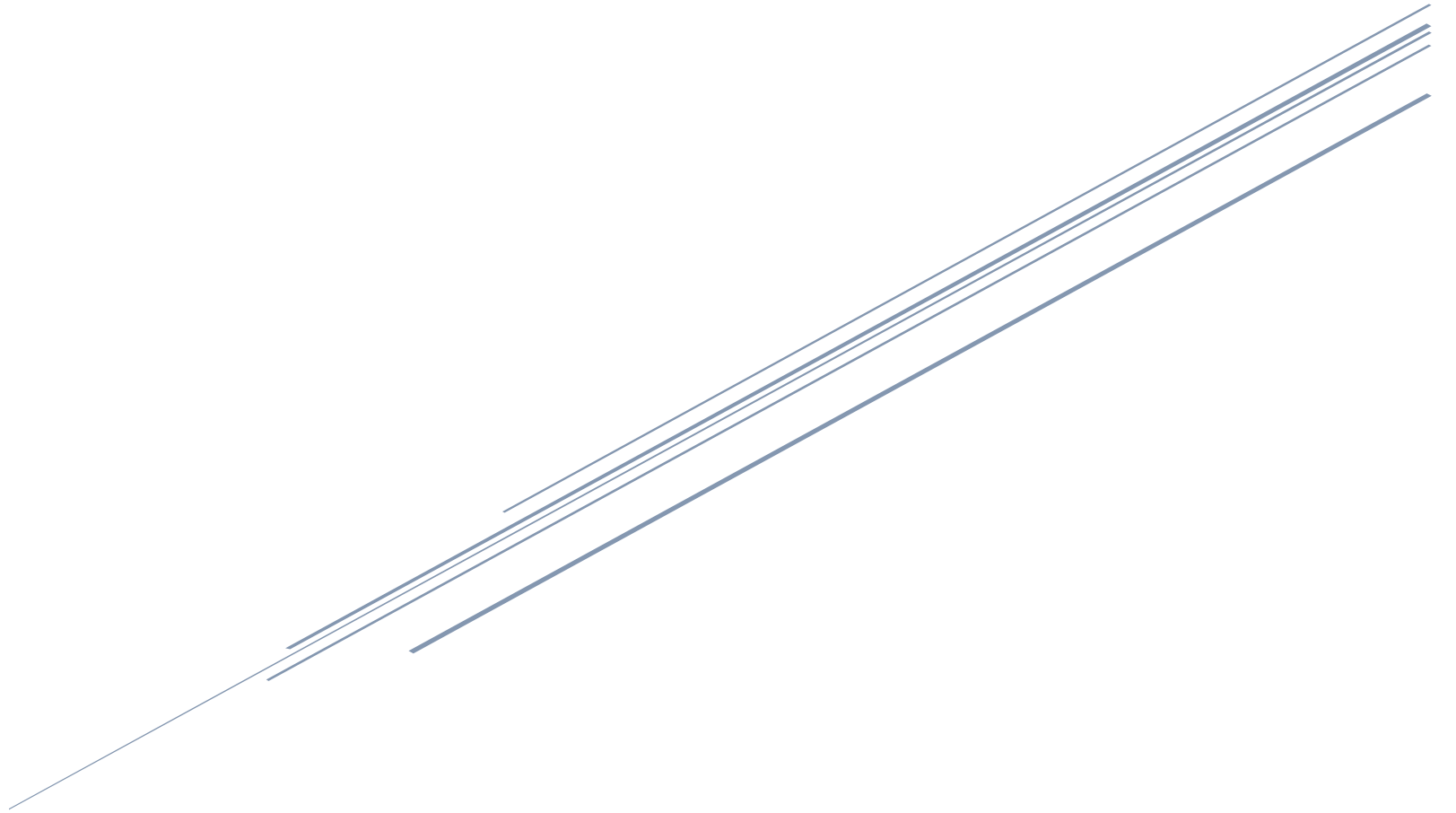

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DE LINGUA GALEGA E

Departamento de Lingua e Literatura
IES Xermán Ansoaín Oquendo

1.Introdución.....	3
2.Contextualización.....	14
3.Datos xerais do Departamento.....	16
4.Objectivos curriculares da Educación Secundaria.....	17
5.Competencias clave.....	20
6.Elementos transversais.....	29
7.Actividades complementarias e extraescolares.....	32
1º de ESO.....	33
Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.....	33
Grao mínimo de consecución.....	44
Metodoloxía didáctica.....	49
Materiais e recursos didácticos.....	51
Proposta de temporalización das unidades.....	51
Instrumentos e procedementos de avaliación.....	52
2º de ESO.....	56
Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.....	56
Grao mínimo de consecución.....	69
Metodoloxía didáctica.....	74
Materiais e recursos didácticos.....	75
Proposta de temporalización das unidades.....	76
Instrumentos e procedementos de avaliación.....	76
Procedemento para a avaliación da materia pendente.....	79
3º de ESO.....	80
Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.....	80
Grao mínimo de consecución.....	93
Metodoloxía didáctica.....	98
Materiais e recursos didácticos.....	99
Proposta de temporalización das unidades.....	100
Instrumentos e procedementos de avaliación.....	100

4° de ESO.....	104
Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.....	104
Grao mínimo de consecución.....	120
Metodoloxía didáctica.....	126
Materiais e recursos didácticos.....	128
Proposta de temporalización das unidades.....	128
Instrumentos e procedementos de avaliación.....	129
Procedemento para a avaliación da materia pendente.....	132
BACHARELATO.....	133
Introdución.....	133
Obxectivos.....	135
Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.....	137
1° BACHARELATO.....	140
Concreción dos obxectivos para 1° BAC.....	140
Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e o grao mínimo de consecución.....	141
Metodoloxía didáctica.....	155
Materiais e recursos didácticos.....	158
Proposta de temporalización das unidades.....	159
Instrumentos e procedementos de avaliación.....	159
2° de BACHARELATO.....	163
Concreción dos obxectivos para 2° BAC.....	163
Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e grao mínimo de consecución.....	164
Metodoloxía didáctica.....	184
Materiais e recursos didácticos.....	184
Proposta de temporalización das unidades.....	185
Instrumentos e procedementos de avaliación.....	185
Procedementos e indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica.....	189
ANEXO 1 Libros de lectura.....	196

1. Introducción

A aprobación da LOMCE (Lei orgánica para a mellora da calidade educativa) en 2013 supón unha modificación do marco legislativo conformado pola LOE (Lei orgánica de educación, 2006) e pola LOCE (Lei orgánica de calidade da educación, 2002).

A LOMCE réxese polos seguintes principios básicos: en primeiro lugar, o dereito a unha educación de calidade para a cidadanía, asumindo como unha necesidade a redución da elevada taxa de abandono dos estudos obrigatorios antes de conseguir a titulación básica; en segundo lugar, a necesidade de esforzo e de colaboración entre todos os axentes implicados no proceso educativo –alumnado, profesorado, familias, centros, Administracións educativas e a sociedade no seu conxunto– co fin de atinxir ese primeiro principio; e, por último, o establecemento dun compromiso cos obxectivos educativos determinados pola Unión Europea.

Esta adecuación aos obxectivos establecidos pola Unión Europea e pola UNESCO para os próximos anos conforma unha mudanza no sistema educativo que debe abandonar vellas prácticas para se somerxer nun modelo de ensino dinámico e mellor adaptado ás realidades sociais en que vivimos.

As principais apostas a nivel educativo da Unión Europea son o reforzo de programas que faciliten a aprendizaxe ao longo de toda a vida e o paso da adquisición de conceptos (saber) á adquisición de competencias (saber facer). Esta aprendizaxe ao longo de toda a vida está intimamente relacionada coa posta no punto de mira das competencias clave. Aprender durante todo o noso periplo vital significa estarmos dispostos/as a nos adaptarmos a novos modelos de aprendizaxe e a novos coñecementos

en función das nosas necesidades persoais, sociais, laborais etc., dado que a aprendizaxe das competencias –nomeadamente da lingüística– será constante ao longo de todo o noso percurso vital.

As competencias clave representan a concreción práctica dos contidos de aprendizaxe. Estes contidos teñen sentido exclusivamente porque contribúen á consecución das competencias e duns obxectivos que agora pasan a ser xerais para toda a etapa e comúns a todas as materias cursadas polo alumnado, de modo que estas materias teñen a obriga de contribuír en mancomunidade á consecución deses obxectivos. Á súa vez, estes están conectados cuns estándares de aprendizaxe que buscan garantir a homoxeneidade de contidos e de destrezas adquiridos polo estudiantado, para alén de serviren como punto de partida para a realización de avaliacións estandarizadas.

O desenvolvemento curricular afástase case por completo dos contidos para ter como finalidade a consecución duns obxectivos xerais e a contribución ao desenvolvemento dunhas competencias clave. Os criterios de avaliación, concretizados nunha serie de estándares de aprendizaxe, convértense no vehículo idóneo para determinar o grao de consecución dos obxectivos e das competencias.

Por outra parte, a LOMCE determina que a etapa da Educación Secundaria Obrigatoria pasa a se organizar en dous ciclos: o primeiro, formado por 1.º, 2.º e 3.º de ESO, mentres o segundo ciclo está constituído exclusivamente por 4.º de ESO, curso que ten carácter fundamentalmente propedéutico e pode ser cursado pola opción de ensinanzas académicas –con acceso ao Bacharelato– ou pola de ensinanzas aplicadas –con acceso á Formación Profesional–.

Canto ás materias, a LOMCE fai unha distinción entre materias troncais, materias específicas e materias de libre configuración autonómica; neste último bloque encádrase actualmente a materia de Lingua Galega e Literatura.

As linguas son instrumento de comunicación e de interacción social, de conservación e transmisión de coñecemento, de participación cidadá na vida social, de investigación, creación, experimentación e descuberta. E as linguas achégannos ao xeito de vida e ás formas de pensamento doutros pobos e dos seus patrimonios culturais.

A lingua apréndese non para falar, ler ou escribir sobre a lingua, senón para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos e aventuras, sobre o mundo, como medio das relacións interpersoais e recoñecemento da alteridade, motor do noso pensamento e das nosas reflexións, e porta de acceso ao coñecemento. Neste marco, a formación lingüística no contexto escolar é un instrumento para a equidade, xa que debe facilitar os medios necesarios para comunicar no ámbito educativo e na vida profesional e social, nomeadamente en contextos formais e educativos, ademais de sensibilizar cara a usos creativos e lúdicos das linguas, e achegar ao patrimonio literario e cultural que estas propician.

O Consello de Europa, a través de sucesivos proxectos, está comprometido nunha política lingüística dirixida a protexer e desenvolver a herdanza lingüística e a diversidade cultural de Europa como fonte de enriquecemento mutuo, así como a facilitar a mobilidade persoal dos seus cidadáns e das súas cidadás, e o intercambio de ideas. O Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCER), publicado en 2001, é un documento de particular transcendencia, non só como ferramenta práctica para propiciar a reflexión sobre o ensino das linguas e a transparencia de cursos, programas e titulacións entre os estados e dentro deles, senón tamén polo recoñecemento da competencia plurilingüe e intercultural, que transcende o concepto de multilingüismo, no seu día piar dos enfoques das políticas lingüísticas máis abertas ao recoñecemento da diversidade. Hoxe, o MCER constitúe unha referencia para proxectos e documentos clave do Consello de Europa, como a "Guía para a elaboración e

posta en marcha de currículos para unha educación plurilingüe e intercultural" (2010), na que se desenvolve a noción de plurilingüismo como eixe dun enfoque centrado na rede de relacións entre distintas linguas e culturas. Nesta mesma liña, enmárcanse o informe do Foro Intergubernamental Europeo "O dereito dos estudantes á calidade e á equidade en educación. O papel das competencias lingüísticas e interculturais", mantido en Xenebra en novembro 2010, e a Conferencia intergubernamental "Calidade e inclusión en educación: o papel único das linguas", mantida en Estrasburgo en setembro de 2013. En ambos os foros europeos, recoñécese a importancia da competencia lingüística e da circulación de competencias entre as linguas para lograr un maior dominio da linguaxe, clave para a inclusión social e o éxito escolar.

A educación plurilingüe e intercultural considera, con carácter xeral, a aprendizaxe de todas as linguas e culturas e, de maneira específica, os enfoques plurais transversais e integradores no seu ensino e na súa aprendizaxe. A súa finalidade é retirar barreiras artificiais entre as linguas, encerradas tradicionalmente nos sistemas escolares en compartimentos estancos, e promover o uso integral do repertorio lingüístico, discursivo, estratéxico e intercultural que posúe o alumnado e que vai adquirindo ao longo das súas diversas experiencias lingüísticas dentro e fóra do ámbito educativo. Xa que logo, o/a aprendiz plurilingüe realizará transferencias de coñecementos e experiencias lingüísticas adquiridos nunha lingua para abordar tarefas de comunicación, creación e aprendizaxe noutra lingua diferente. Esta capacidade de transferencia non só permite descubrir as regularidades dunha lingua total ou parcialmente descoñecida e relacionalas, desde o punto de vista teórico, coas regularidades observadas noutras linguas que coñece, ou identificar termos emparentados en todas as linguas, senón que, ademais, promove a tolerancia perante palabras descoñecidas, nomeadamente importante nos contextos de comprensión que necesitan a fluidez, como son a lectura extensiva e a comprensión de textos orais sen posibilidade de verificación do entendido. A competencia

plurilingüe facilitará, daquela, a inferencia de significados e o desenvolvemento de competencias heurísticas eficaces para identificar os elementos esenciais e secundarios nun texto descoñecido.

Pola súa banda, mediante o diálogo intercultural póñense en xogo dispositivos de relación social esenciais, como son o recoñecemento do outro como lexítimo, o reforzamento da identidade propia no recoñecemento da identidade das demais persoas, a aceptación da diversidade persoal, social e cultural, e o respecto dos dereitos fundamentais.

No contexto escolar, a aprendizaxe das linguas está dirixida ao logro de obxectivos similares, aínda que con diferentes niveis de dominio. Por iso, un estudo integrado de todas as linguas posibilita, por unha banda, que os contidos, os procesos e as estratexias que se traballan nunha lingua sexan igualmente utilizados nas actividades lingüísticas de comprensión e produción nas demais e, por outra, que se poida focalizar, no proceso de ensino e aprendizaxe, nos elementos diferenciadores e en todos aqueles aspectos que teñen incidencia directa na capacidade de comunicarse adecuadamente. Así, o coñecemento morfolóxico ou léxico dunha lingua pode axudar á comprensión noutra lingua; as estratexias de comprensión de lectura desenvolvidas nunha lingua poden ser transferidas para a lectura noutros idiomas; o coñecemento da estrutura dos textos descritivos permitirá producilos en calquera lingua; e o coñecemento das normas que ordenan as relacións entre xeracións, sexos, clases e grupos sociais nunha lingua, informa e sensibiliza sobre a necesidade de coñecer e respectar as normas que rexen a dimensión social do uso da lingua noutra comunidade lingüística.

Por outra banda, o tratamento integrado das linguas debe considerar o punto de partida diferente de cada unha delas. Xa que logo, non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega, que cómpre atender e dinamizar adecuadamente. Con

esa finalidade, é preciso favorecer o uso e a aprendizaxe desta lingua de xeito que se impulse a súa normalización e se venzan as dificultades da súa menor presenza e repercusión social, motivadas en moitos casos por prexuizos que é necesario desmontar e superar. O alumnado galego debe rematar a súa escolarización co nivel de usuario competente nas dúas linguas oficiais, galego e castelán, o que implica a utilización adecuada e eficaz das dúas linguas nun amplo repertorio de situacións comunicativas, propias de diferentes ámbitos, cun grao crecente de formalidade e complexidade.

Finalmente, a situación de sociedade multilingüe e plural na que vivimos solicita un enfoque metodolóxico de carácter plurilingüe que potencie o desenvolvemento comunicativo do alumnado nas linguas que adquira ao longo da súa vida, con independencia da diferenza de fins e niveis de dominio con que as utilice. E que os faga conscientes da riqueza que supón ser unha persoa plurilingüe para o desenvolvemento cognitivo e social, e o éxito escolar. Isto implica un tratamento integrado das linguas que o alumnado está a aprender nas aulas. No caso das áreas de Lingua Castelá e Literatura e de Lingua Galega e Literatura, os currículos presentan contidos similares en gran medida, e unha distribución igualmente similar en cada un dos cursos que conforman a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato. Evidentemente, cada lingua ten as súas características propias, que requiren un tratamento e un traballo específicos, pero hai determinados aspectos do currículo que, pola afinidade ou similitude que presentan en ambas as áreas, precisan ben seren abordados de maneira parella, ben seren presentados só nunha lingua pero traballados e practicados en cada unha delas, e utilizar a mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de aprendizaxe do alumnado. Por tanto, o profesorado implicado no proceso de ensino e aprendizaxe de Lingua Castelá e Literatura e de Lingua Galega e Literatura, en cada curso de ambas as etapas, deberá organizar o seu labor nun currículo integrado, que transcenda as linguas nas que un aprendiz sexa capaz de comunicarse. Isto

supón recoñecer a existencia dunha competencia global para a comunicación lingüística e implica non só evitar a repetición de contidos nos aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua, como son as estratexias de lectura ou o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos; senón tamén, e especialmente, priorizar a realización de actividades comunicativas de produción e comprensión de textos orais e escritos, pois destas depende o desenvolvemento da competencia xeral en comunicación lingüística.

Ademais, nos centros docentes teñen presenza linguas estranxeiras que tamén se abordan na aula desde un enfoque comunicativo e intercultural, pois o coñecemento dos valores e as crenzas compartidas por grupos sociais doutros países resulta esencial para a comunicación nesta sociedade globalizada. Así, para o tratamento integrado de linguas é preciso que, igual que acontece non caso das dúas linguas cooficiais, haxa unha coordinación entre o profesorado destas e o de linguas estranxeiras, para evitar a repetición de contidos na liña das que se mencionaron para as linguas ambientais, e para unificar a terminoloxía. Non se pode esquecer que o achegamento do alumnado á lingua estranxeira se produce, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e ambientais.

Igualmente presentes nas aulas están as linguas clásicas, o latín e o grego, cuxo estudo a nivel fonético, morfosintáctico e léxico proporciona unha sólida base para o perfeccionamento no manexo doutras linguas. Desempeñan, pois, un papel relevante como soporte lingüístico da maioría das linguas e para a comprensión do léxico culto que forma gran parte da terminoloxía científica e técnica actual nas linguas que o alumnado coñece ou estuda; sen esquecer o enriquecemento cultural que lle proporciona o coñecemento dos aspectos que se inclúen na civilización clásica, berce da Europa actual, como son, entre outros, a mitoloxía, a

relixión ou as súas creacións literarias e artísticas, que tanta influencia tiveron en épocas posteriores e seguen a ter hoxe en día. Xa que logo, é esencial a incorporación das linguas clásicas ao currículo integrado das linguas, para reforzar a reflexión lingüística do noso alumnado e fortalecer o seu acceso á cultura literaria.

Resulta obvio que, para a posta en práctica destes currículos integrados e o logro dos obxectivos plurilingües e interculturais que se perseguen, o profesorado é un elemento determinante, xa que deberá potenciar unha metodoloxía adecuada para levar a cabo enfoques comunicativos e proxectos plurais e transversais, promover a reflexión metacomunicativa e metalingüística e o contraste entre linguas, ou asegurar accións coordinadas entre os departamentos lingüísticos para decidir, entre outros, desde que lingua abordar o estudo dos xéneros discursivos ou as estratexias e os procesos cognitivos que están na base das actividades lingüísticas. Todo isto coa finalidade de construír en cada centro docente a coherencia pedagóxica no ensino das linguas.

As materias cuxos currículos se desenvolven ao abeiro desta introdución, as linguas, teñen como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Así, achegan as ferramentas e os coñecementos necesarios para desenvolverse satisfactoria e eficazmente en calquera situación de comunicación da vida privada, social e profesional. Eses coñecementos, que articulan os procesos de comprensión e expresión oral por unha banda, e de comprensión e expresión escrita por outra, constitúen instrumentos esenciais para a aprendizaxe no ámbito educativo e, posteriormente, ao longo da vida.

A reflexión literaria, presente nun bloque de contidos nas linguas ambientais, o galego e o castelán, e nas linguas clásicas, a través da lectura, mediante a comprensión e interpretación de textos significativos favorece o coñecemento das posibilidades expresivas da lingua, desenvolve a capacidade crítica e creativa dos/das estudantes, dálles acceso á memoria, á creatividade, á imaxinación, á descuberta das outras persoas, ao coñecemento doutras épocas e culturas, e enfrónaos/as a situacións, sentimentos e emocións nunca experimentados, que enriquecen a súa visión do mundo e favorecen o coñecemento deles/as mesmos/as.

En definitiva, estas materias lingüísticas perseguen o obxectivo último de contribuír á formación de cidadáns e cidadás cunha competencia comunicativa que lles permita interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida. Isto esixe unha reflexión sobre os mecanismos de usos orais e escritos da súa propia lingua, e das outras linguas que estudan e coñecen, e a capacidade de interpretar e valorar o mundo, de formar as súas opinións, propias, claras e fundamentadas, e de gozar, a través da lectura crítica de obras literarias.

A materia de Lingua Galega e Literatura preséntase, en todos os cursos das etapas de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato, estruturada en cinco bloques, o que non debe implicar que a actividade docente se corresponda con esta ordenación, senón que, pola contra, se deben producir múltiples conexións entre todos eles.

O bloque 1, "**Comunicación oral. escoitar e falar**" atende ao uso oral da lingua, e este é obxecto de observación e de análise para recoñecer as normas que rexen o intercambio comunicativo, para observar as estratexias que usan os/as falantes para se comunicar satisfactoriamente, así como as que empregan para comprender ou para producir mensaxes orais. Non obstante,

este bloque incide, sobre todo, na necesidade de que o alumnado galego teña modelos de fala adecuados e poida pór en práctica a súa lingua dentro da aula en contextos formais e informais. A realidade sociolingüística de cada centro docente determinará a atención que o profesorado deberá dedicar na aula a este bloque, para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos estándares de aprendizaxe descritos.

O bloque 2, "**Comunicación escrita. Ler e escribir**" ocúpase da comprensión e a produción escrita. O alumnado debe ser quen de entender textos de diferente complexidade e xénero, e extraer as ideas explícitas e implícitas no texto co fin de elaborar o seu propio pensamento crítico e creativo. Comprender un texto implica pór en marcha unha serie de estratexias de lectura que deben practicarse na aula e proxectarse a todas as esferas da vida e a calquera tipo de lectura: ler para obter información, para aprender a propia lingua e por pracer. Igualmente, a produción escrita significará procurar para cada situación o tipo de texto, adecuando, planificando e redactando, atendendo a aspectos diversos, e revisando a escrita final.

O bloque 3, "**Funcionamento da lingua**" integra contidos relacionados co código e a súa organización, e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o seu uso correcto, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo.

O bloque 4, "**Lingua e sociedade**" céntrase na necesidade de que o alumnado coñeza, explique e valore o plurilingüismo como unha situación habitual e enriquecedora para todos os individuos. Do mesmo xeito, incídese na identificación e superación dos prexuízos e na pertinencia de que o alumnado recoñeza e empregue termos sociolingüísticos precisos.

O bloque 5, "**Educación literaria**" asume o obxectivo de facer dos alumnos e as alumnas lectores e lectoras competentes, con implicación nun proceso de formación de lectura que continúe ao longo de toda a vida. Ademais, o alumnado achegarse á historia da literatura galega, así como ás súas obras e aos seus autores e as súas autoras máis salientables, e recoñecerá a vinculación destes produtos literarios coa historia de Galicia.

O tratamento de todos estes contidos ten que abordarse desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un ten coas competencias clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliábeis, neste currículo.

A avaliación terá que ser coherente coa diversidade de contidos traballados e, daquela, ter en conta os contidos abordados nos cinco bloques en que se estrutura este currículo. Do mesmo xeito, deberá ser unha avaliación competencial, que teña en conta a relación que se establece no currículo entre os estándares de aprendizaxe detallados en cada bloque, coas competencias clave.

2. Contextualización

O IES Xermán Ancochea Quevedo está situado na localidade ourensá da Pobra de Trives (Ourense). Conta, neste curso 2019-2020, cun total de 135 alumnos e alumnas, repartidos do seguinte xeito: 1º ESO: 17; 2º ESO: 25; 3º ESO: 9; 4º ESO: 11; 1º BAC: 10; 2º BAC: 19; 2º FP Básica: 5; 1º Ciclo Medio: 8; 2º Ciclo Medio: 5; 1º Ciclo Superior: 18; 2º Ciclo Superior: 8. Actualmente somos 33 profesores e profesoras.

Impártense as materias correspondentes ao 1º e 2º ciclo da ESO, así como as de Bacharelato, nas súas modalidades de Ciencias e Humanidades e Ciencias Sociais. Ademais, tamén se imparte a FP Básica de Instalacións Electricidade-Electrónica, a FP Media de Instalacións Electrónicas e Automáticas e a FP Superior de Sistemas Electrotécnicos Automatizados.

No tocante á **situación do galego no Centro**, tomamos como referencia os datos sociolingüísticos tirados da enquisa realizada polo ENDL no curso 2018-2019.

Segundo o Instituto Galego de Estatística, con datos do ano 2015, a poboación coa que conta o concello de Trives ascende a 2.280 habitantes. O alumnado do centro procede tamén dos concellos de Manzaneda, Chandrexa de Queixa, San Xoán de Río e Castro Caldelas.

A comarca de Trives presenta unha área maioritariamente galego-falante inda que cómpre facer fincapé na diferenciación de usos diglósicos propios.

Partindo da observación directa, chégase á conclusión de que na maioría das familias se emprega habitualmente a lingua galega e, da mesma maneira, este uso tamén se estende ao resto das interaccións comunicativas. Non obstante, é certo que existe un certo retroceso do idioma galego no núcleo urbano da Pobra de Trives. Un dos grandes problemas que se atopa é a

concepción negativa da propia lingua como unha lingua menor ou os usos lingüísticos diglósicos que fan que en situacións que o alumnado considera máis formais opte por empregarse o castelán ao considerala máis válida; e, porén, existe un elevado número de alumnos/as que mudan de castelán a galego ao desprazarse ás cidades para continuaren estudos.

Polo que respecta ao **alumnado e as súas familias**, podemos afirmar que houbo un pequeno descenso no número de rapaces que falan só galego na súa casa e que existe unha tendencia ao aumento dos rapaces que falan cos seus amigos (na escola, fóra da casa...) xa non exclusivamente en galego senón tamén empregando o castelán. Aínda así, a maioría do alumnado segue a usar o galego nos dous ámbitos. Con respecto á lingua empregada nas familias, obsérvase un alto índice no uso do galego como lingua vehicular, tanto dentro como fóra da casa.

No **centro educativo**, a presenza da nosa lingua na vida do centro, fóra das actividades docentes, está aceptablemente normalizada: a documentación administrativa (actas, certificacións, cartas, convocatorias a reunións, avisos...) faise exclusivamente en galego, así como as comunicacións orais e escritas co alumnado, coas familias e con outras institucións.

No que atinxe ao persoal docente, integrado por 30 profesores/as, observouse que un 46% emprega habitualmente o galego, un 42 % o castelán e un 12 % ambas opcións. O persoal non docente (2 conserxes, 1 administrativo e 3 traballadoras do persoal de limpeza), como norma xeral, fai un uso bastante ritualizado do idioma.

Por outra parte, todas as actividades extraescolares organizadas pola Vicedirección (coordinadora do Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares) teñen como lingua habitual o galego.

3. Datos xerais do Departamento

Materias que se imparten no Departamento:

Lingua e Literatura Galega (ESO e Bacharelato)

Integrantes do Departamento e cursos a impartir :

Mª Carmen Vivero González: Lingua e Literatura Galega en 1º ESO, 1º e 2º BAC (vicedirectora).

Débora Botana Lado: Lingua e Literatura Galega en 2º, 3º e 4º ESO (xefa de departamento) e en 2º ESO Música e

Lingua e Literatura castelá.

4. Obxectivos curriculares da Educación Secundaria

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

5. Competencias clave

As competencias veñen definidas pola Unión Europea (*Recomendación do Parlamento europeo e do Consello de 18 de decembro de 2006 sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente, 2006/962/CE*) como “unha combinación de coñecementos, capacidades e actitudes adecuadas ao contexto. As competencias clave son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoais, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego”.

A Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE) determinou a través do informe *Definición e selección de competencias* (1999, 2003) que unha competencia é “a capacidade de responder demandas complexas e levar a cabo tarefas diversas de forma adecuada” dado que “supón unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz”.

A introdución do concepto de “competencias clave para a aprendizaxe permanente” implica unha total renovación do proceso de ensino-aprendizaxe posto que o foco da educación se traslada desde a adquisición de contidos propia dun sistema de ensino tradicional até o “saber facer” promulgado polas competencias. O coñecemento como ben abstracto deixa de ter sentido se non conta cunha adecuada transferencia á práctica . Esta renovación pretende, ademais, potenciar entre a cidadanía o modelo educativo da aprendizaxe ao longo de toda a vida.

O Ministerio de Educación, cultura e deporte (*Orde ECD/65/2015*) e a Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria (*Decreto 86/2015*) recoñecen as seguintes sete competencias:

← Comunicación lingüística (CCL).

- ← Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
- ← Competencia dixital (CD).
- ← Aprender a aprender (CAA).
- ← Competencias sociais e cívicas (CSC).
- ← Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- ← Conciencia e expresións culturais (CCEC).

As competencias clave e a materia de Lingua Galega e Literatura

A materia de Lingua Galega e Literatura favorece a posta en práctica das competencias básicas e, por tanto, contribúe poderosamente ao seu desenvolvemento no alumnado non só no que á competencia en comunicación lingüística se refire senón tamén canto ás seis restantes.

A seguir, presentamos unha breve xustificación de como pode a nosa materia contribuír ao proceso de desenvolvemento competencial retomando aqueles descritores das competencias anteriormente expostos que poden ser especificamente abordados desde a Lingua Galega e Literatura.

▪ Comunicación lingüística

Resulta evidente que esta é a competencia á que máis e mellor pode contribuír a nosa materia. Por tanto, non cómpre incidirmos nos aspectos que poden ser postos en práctica a través de Lingua Galega e Literatura, mais si debemos

sinalar que a plena competencia en comunicación lingüística precisa tamén de destrezas que permitan que certos saberes das áreas de lingua actúen como vasos comunicantes que faciliten o proceso de aprendizaxe do alumnado e que proporcionen, á fin, un mellor aproveitamento de determinados conceptos e estruturas.

Alén disto, hai que recalcar a relevancia do desenvolvemento da comprensión lectora. A lectura aparece integrada como habilidade básica desta competencia, mais tamén se lle recoñece o valor instrumental imprescindible para a consecución das restantes competencias e, en xeral, de calquera das actividades que garden relación non só coa educación, senón co desenvolvemento vital persoal.

- Coñecementos sobre o compoñente lingüístico (léxico, gramática, semántica, fonoloxía, ortografía e ortoépica), sobre o compoñente pragmático-discursivo e sobre o compoñente sociocultural.
- Desenvolvemento das estratexias de mellora da lectura e de comprensión lectora.
- Promoción de elementos que faciliten a alfabetización múltiple.
- Adquisición de valores como o respecto á normas de convivencia, o exercicio activo da cidadanía, o desenvolvemento dun espírito crítico, o respecto aos dereitos humanos e ao pluralismo e a concepción do diálogo como ferramenta primordial para a convivencia, a resolución de conflitos e o desenvolvemento das capacidades afectivas en todos os ámbitos.
- Curiosidade, interese e creatividade cara á aprendizaxe e o recoñecemento das destrezas inherentes como a lectura, a conversa, a escritura etc. como fontes de pracer relacionadas co desfrute persoal.

▪ Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Tradicionalmente esta foi unha das competencias cuxo desenvolvemento resultou desbotado desde as materias da área lingüística dado que se lles presupuña a estas unha menor capacidade de actuación; porén, o desenvolvemento do razoamento e do pensamento lóxico e a súa aplicación a tarefas claramente integradas nos nosos plans curriculares – como, por exemplo, a análise sintáctica– requiren claramente do desenvolvemento destas destrezas.

- Coñecementos sobre os números, a mellora das comprensión dos termos nos conceptos matemáticos, as representacións matemáticas como as gráficas
- Habilidades como a emisión de xuízos fundados, o seguimento de cadeas argumentais, a análise de gráficos e doutras representacións matemáticas, o uso de datos e de procedementos científicos para a consecución dun obxectivo que inclúa a chegada a conclusións e a toma de decisións seguindo un razoamento dedutivo
- O rigor, o respecto aos datos, a veracidade, a valoración do coñecemento científico etc.

▪ Competencia dixital

A competencia dixital é un dos eixos do desenvolvemento competencial necesario para desenvolverse como cidadán e cidadá activo e integrado na sociedade actual. Desde a materia de Lingua Galega e Literatura, da mesma maneira que desde as outras áreas lingüísticas, un dos puntos fortes do desenvolvemento desta competencia pasa por ofrecer ao

alumnado destrezas de busca, de síntese e de análise de información, para alén do manexo competente de diferentes ferramentas e recursos informáticos.

- Adquisición de coñecementos sobre linguaxes e códigos específicos así como seus procesos de decodificación e de transferencia; acceso a fontes de información e establecemento de parámetros adecuados de busca, selección e procesamento da información.
- Interese por participar en traballos colaborativos, motivación e curiosidade pola aprendizaxe e tamén mellora do uso das tecnoloxías.

▪ **Aprender a aprender**

Aprender a aprender é unha das competencias con máis alto grao de transversalidade cuxa progresión nas destrezas que require garante a consecución dun obxectivo de alto nivel: o recoñecemento do alumno ou da alumna como aprendiz e a análise dos seus puntos fortes e das fraquezas que presenta no seu modo de abordar a nosa materia e as materias restantes.

A adquisición de destrezas suficientes nesta competencia asegura a consecución duns mecanismos de aprendizaxe eficaces e aplicábeis a todos os ámbitos vitais.

- Coñecementos sobre estratexias de resumo, análise e síntese que permiten o deseño de estratexias de aprendizaxe que permiten unha abordaxe eficaz de diferentes campos e saberes.
- Desenvolvemento de estratexias de planificación, supervisión e avaliación das tarefas levadas a cabo.
- Potenciación da motivación e da confianza.

▪ **Competencias sociais e cívicas**

Trátase dunha das competencias máis intrinsecamente relacionadas co currículo de Lingua Galega e Literatura, xa que a integración neste dos bloques de Lingua e sociedade e de Coñecemento literario fan que a explicación dun e doutro ámbito beban directamente das fontes da interpretación e de análise da sociedade en que se insiren.

Alén dos coñecementos directamente vinculados coa historia de Galiza, o tratamento desta competencia desde a nosa materia tamén debe ter con conta o desenvolvemento de actitudes cívicas claramente apreciábeis no decorrer diario das aulas e no desenvolvemento de actividades como, por exemplo, os debates.

- Adquisición de coñecementos relativos á vida segundo os parámetros dunha determinada sociedade; percepción das identidades culturais e nacionais como un proceso sociocultural dinámico e cambiante; coñecemento dos acontecementos contemporáneos e dos principais acontecementos históricos a nivel tanto local como mundial; comprensión dos fenómenos migratorios.
- Desenvolvemento das destrezas necesarias para comunicarse de forma eficaz en calquera ámbito social ou persoal; a capacidade de negociación; a realización de intervencións en público adecuadas; a reflexión crítica e

creativa.

- Potenciación de actitudes como a autoconfianza, a integridade, o interese pola comunicación intercultural, a tolerancia, a disposición a superar preconceitos, o sentido da responsabilidade e a reflexión acerca das mensaxes transmitidas polos medios de comunicación.

▪ Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Na sociedade actual resulta imprescindible formar persoas que dispoñan das ferramentas necesarias para se integraren nela como axentes activos e participativos, con capacidade para tomaren as súas propias decisións.

Ademais do factor directamente relacionado co desenvolvemento económico e empresarial, o tratamento desta competencia na nosa materia favorece o desenvolvemento da conciencia da avaliación de riscos e da toma de decisións e a capacidade de se comunicar de forma eficaz en calquera ámbito.

- Adquisición e mellora de destrezas como a capacidade de análise e de planificación, a organización e a toma de decisións, a capacidade de adaptación ao cambio e a resolución de problemas, a adquisición de destrezas de comunicación e negociación efectivas, a habilidade para traballar individualmente ou dentro dun equipo, o desenvolvemento do pensamento crítico.
- Valores como a potenciación da creatividade e das solucións imaxinativas, a autoestima, a autonomía e o esforzo,

a motivación á hora de cumprir uns obxectivos sexan estes persoais, académicos ou laborais.

▪ **Conciencia e expresións culturais**

Finalmente, a competencia en conciencia e expresións culturais, ao igual que acontece coa competencias sociais e cívicas, mantén unha relación máis estreita da nosa materia co currículo. O achegamento ao feito literario, o estudo de épocas e períodos artísticos tanto propios como vinculante coa historia europea constitúen unha parte importante da nosa materia.

Alén do coñecemento sobre os xéneros literarios, os seus códigos estéticos e o seu desenvolvemento histórico, esta competencia tamén se practica mediante a creación de textos de intención literaria.

- Adquisición de coñecementos de historia da cultura desde diferentes disciplinas artísticas incluída a literatura, o coñecemento de autores/as, obras e estilos representativos incluíndo o coñecemento de autores/as actuais, a identificación das relacións entre as manifestacións artísticas e as sociedades en que se insiren, os coñecementos sobre a evolución das ideas estéticas e dos gustos e convencións.
- Potenciación da imaxinación e desenvolvemento do pensamento creativo, traballo en equipo, iniciativa.
- Actitudes como a valoración da liberdade de expresión, o dereito á diversidade cultural, o respecto polas diferentes manifestacións culturais e artísticas e o interese por participar da vida cultural da comunidade.

1. Elementos transversais

Segundo o establecido no *Decreto 86/2015, de 25 de xuño polo que se regula o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia* os elementos transversais que deben traballarse a través de todas as materias son os seguintes:

- Comprensión lectora.
- Expresión oral e escrita.
- Comunicación audiovisual.
- Tecnoloxías da información e da comunicación.
- Emprendemento.
- Educación cívica e constitucional.

Alén disto, tamén son considerados elementos transversais a ter en conta tanto nas programacións docentes como no desenvolvemento das aulas os seguintes valores e conceptos:

Igualdade e respecto	<ul style="list-style-type: none">- Igualdade efectiva entre homes e mulleres- Prevención da violencia de xénero- Prevención da violencia contra persoas con discapacidade- Igualdade de trato e non discriminación
-----------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Prevención de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia
	<ul style="list-style-type: none"> - Aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos nos ámbitos persoal, familiar e social - Aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, o respecto ás persoas con discapacidade, o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
	<ul style="list-style-type: none"> - Evitación de comportamentos e de contidos sexistas - Evitación dos estereotipos que supoñan discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual
Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> - Fomento das participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa e o traballo en equipo, a confianza nun/nunha mesmo/a e o sentido crítico
Educación viaria	<ul style="list-style-type: none"> - Promoción de accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico con fin de divulgar entre o alumnado dos seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías como peóns, viaxeiros/as e condutores/as, o respecto polas normas e os sinais para así favorecer a

	tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía de modo que se tenda á evitación dos accidentes de tráfico e das súas secuelas
--	--

2. Actividades complementarias e extraescolares.

Ademais da participación nas actividades extraescolares que organice o centro, revista, grupo de teatro, viaxes, conmemoracións e outras semellantes, contéplase a realización de actividades do tipo:

- Asistencia a representacións teatrais, contacontos, roteiros literarios, proxeccións de cine, exposicións e concertos.
- Programación de conferencias e charlas con algún escritor ou escritora.
- Asistencia e programación doutras actividades que fomenten o coñecemento e uso da lingua e da cultura galegas.
- Realización de obradoiros de poesía, escritura creativa ou de banda deseñada.
- Participación no club de lectura.

1º de ESO

Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral ou daqueles propios dos medios de comunicación, especialmente noticias de actualidade, próximas aos intereses do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais (noticias de actualidade) e elaborar un resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende e interpreta a intención comunicativa de textos orais sinxelos (noticias de actualidade). ▪ LGB1.1.2. Traslada a información relevante ou a idea xeral de textos sinxelos a resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e educativo (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais sinxelos dos ámbitos social e educativo, e seguir instrucións para realizar tarefas guiadas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os datos máis relevantes en textos orais do ámbito social e educativo. ▪ LGB1.2.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer e apreciar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas, tanto espontáneas como planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Coñece e aprecia as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na orde que lle corresponde, manifesta respecto polas opinións alleas e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). ▪ LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Escoita crítica e reflexiva das mensaxes dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e identificar prexuízos ou mensaxes discriminatorias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, as ideas principais e as secundarias de programas informativos. ▪ LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			coincidencias e diferenzas atopadas.	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.3. Identifica e rexeita os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Coñecemento e aplicación, con axuda das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, as estratexias necesarias para realizar exposicións orais planificadas e participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e visualmente atractivas. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea e propón solucións para melloralas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo (pedir aclaracións, intercambiar opinións e expor conclusións). 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo, respectando as regras de interacción. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a b c g h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LG1B1.9.2. Respecta os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.3. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.4. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal ás súas producións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.5. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.6. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Construción de discursos adecuados, 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Producir discursos breves e 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Participa en conversas informais 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<p>cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa.</p>	<p>comprensibles sobre temas da vida cotiá, de interese persoal ou social.</p>	<p>nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos, e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Utiliza técnicas de análise e síntese do contido: subliñados, esquemas e resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Recoñece a intencionalidade do emisor a partir de elementos contextuais explícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Reconstrúe o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.4. Procura o léxico descoñecido en dicionarios, analiza a forma da palabra ou deduce o significado polo contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.5. Interpreta o significado de elementos non lingüísticos (símbolos, iconas, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.6. Busca información para ampliar e completar o contido das mensaxes a través de distintos recursos: xornais, revistas, libros, enciclopedias, buscadores de internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.7. Contrasta os contidos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender, interpretar e sintetizar textos da vida cotiá e das relacións sociais en 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.1. Comprende, interpreta e sintetiza o contido de textos propios da vida cotiá: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil, normas e instrucións de uso.	ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil e normas e instrucións de uso.	mensaxes electrónicas ou de móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso.	
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.3. Comprensión, interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos.	▪ B2.3. Comprender, interpretar e sintetizar escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.	▪ LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.	▪ CCL ▪ CSC
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.4. Comprensión e interpretación de textos do ámbito educativo, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes.	▪ B2.4. Comprender, interpretar e sintetizar escritos do ámbito educativo do alumnado, especialmente, textos descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, e información de dicionarios e enciclopedias en distintos soportes.	▪ LGB2.4.1. Comprende, interpreta e sintetiza textos propios da vida educativa: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes. ▪ LGB2.4.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe guiadas, con progresiva autonomía.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CD ▪ CSC ▪ CCL
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.5. Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.	▪ B2.5. Utilizar de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.	▪ LGB2.5.1. Usa de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
▪ c ▪ d ▪ h	▪ B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos ou usos lingüísticos discriminatorios, especialmente, os que aparecen nos medios de comunicación.	▪ B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexionar sobre os usos lingüísticos discriminatorios.	▪ LGB2.6.1. Manifesta unha actitude crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios. ▪ LGB2.6.2. Identifica e evita o uso de expresións habituais que evidencian prexuízos de distinta natureza: relixiosos, raciais e sexistas.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC
▪ h ▪ ñ	▪ B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.	▪ B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa.	▪ LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con respecto pola puntuación do texto. ▪ LGB2.7.2. Le en voz alta seguindo os patróns fonéticos do galego. ▪ LGB2.7.3. Utiliza recursos das TIC para	▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			rexistrar a voz.	<ul style="list-style-type: none"> CD
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Planificar, producir e revisar o escrito co fin de producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.1. Utiliza esquemas sinxelos e notas para ordenar as ideas e estruturar o contido do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LG2.8.2. Adecúa o texto ao rexistro coloquial ou formal segundo o requira a situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos esenciais para a cohesión das ideas: conectores textuais básicos, e concordancias dentro do sintagma nominal e dentro do sintagma verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.4. Puntúa o texto en relación coa organización oracional e a forma do texto (os parágrafos e a distribución e organización das ideas expresadas). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.5. Revisa o texto con respecto ás normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos sinxelos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.9.1. Produce textos propios das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Producción, a partir dun modelo, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Producir, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.10.1. Produce, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.10.2. Coñece a estrutura do xornal (seccións e xéneros) e os elementos paratextuais que acompañan as noticias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida educativa, 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios da vida educativa, 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas.	especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas.	expositivos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre tarefas e aprendizaxes realizadas.	
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.12. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.	▪ B2.12. Producir textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.	▪ LGB2.12.1. Produce textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.	▪ CCL
▪ b ▪ e ▪ h ▪ f	▪ B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos.	▪ B2.13. Usar, con progresiva autonomía, as TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) para planificar, revisar e mellorar a presentación dos escritos.	▪ LGB2.13.1. Utiliza, con progresiva autonomía, as funcións básicas dun procesador de textos para organizar os contidos e mellorar a presentación.	▪ CCL ▪ CD
			▪ LGB2.13.2. Emprega os correctores ortográficos para resolver dúbidas e revisar a ortografía.	▪ CCL ▪ CD
▪ b ▪ f ▪ h	▪ B2.14. Autoavaliación da aprendizaxe da lingua cunha actitude activa e de confianza.	▪ B2.14. Avaliar o seu proceso de aprendizaxe cunha actitude activa e de confianza.	▪ LGB2.14.1. Participa, de modo guiado, nas tarefas de revisión e mellora das producións propias e alleas.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LGB2.14.2. Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe e mostra unha actitude positiva de superación.	▪ CCL ▪ CAA
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
▪ b ▪ e ▪ l	▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.	▪ B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	▪ LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación.	▪ CCL
▪ a ▪ d ▪ e	▪ B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.	▪ B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	▪ LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	▪ CCL ▪ CAA
▪ b ▪ e	▪ B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en	▪ B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta en calquera	▪ LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística relativa á clase de	▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> soporte, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> palabras e a normativa en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ E 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación de acordo coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas (substantivo, adxectivo cualificativo, verbo, adverbio, etc.) así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecer e explicar o uso das distintas categorías gramaticais, utilizar este coñecemento para distinguir erros e diferenciar as flexivas das non flexivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, utiliza este coñecemento para corrixir erros e distingue as flexivas das non flexivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento, uso e reflexión dos mecanismos da cohesión textual como a deixé persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecer, usar e reflexionar sobre os mecanismos da cohesión textual como a deixé persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Recoñece e explica nos textos as referencias deícticas persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer, usar e explicar os conectores textuais máis comúns (sobre todo os temporais e os explicativos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecer as regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.9.1. Producir textos orais e escritos de diferentes xéneros, usando as regras de concordancia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.9.2. Identificar as funcións sintácticas no seo da oración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Recoñecemento das modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Recoñecer as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.10.1. Recoñece as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	relación coa intención comunicativa do emisor.	intención comunicativa do emisor.	relación coa intención comunicativa do emisor.	
▪ E	▪ B3.11. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.	▪ B3.11. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	▪ LGB3.11.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación.	▪ CCL ▪ CAA
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	▪ B3.12. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	▪ LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
▪ b ▪ e	▪ B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	▪ B3.13. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	▪ LGB3.13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	▪ CCL ▪ CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
▪ ñ ▪ o	▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ▪ B4.3. A lusofonía.	▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, valorar positivamente o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.	▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso na literatura de tradición oral e no xénero humorístico. ▪ LGB4.1.2. Coñece as linguas que se falan en Galicia. ▪ LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona. ▪ LGB4.1.4. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) en	▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			lingua galega adaptados á súa idade.	▪ CCEC
▪ ñ ▪ o	▪ B4.4. Análise da situación sociolingüística, a partir do contexto familiar do alumnado.	▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo dos contextos familiares do alumnado.	▪ LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contexto familiar e a do resto do alumnado.	▪ CCL
			▪ LGB4.2.2. Coñece e valora os antropónimos galegos.	▪ CCL
▪ ñ ▪ o	▪ B4.5. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	▪ B4.3. Adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	▪ LGB4.3.1. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	▪ CCL ▪ CSC
▪ ñ ▪ o	▪ B4.6. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	▪ B4.4. Coñecer a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	▪ LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais.	▪ CCL ▪ CSC
▪ ñ ▪ o	▪ B4.7. Prexuízos lingüísticos.	▪ B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	▪ LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de novos e vellos prexuízos cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	▪ CCL ▪ CSC
▪ h ▪ ñ ▪ o	▪ B4.8. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades diatópicas do galego.	▪ B4.6. Recoñecer e apreciar as variantes diatópicas do galego.	▪ LGB4.6.1. Aprecia as variantes diatópicas do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural.	▪ CCL ▪ CCEC
			▪ LGB4.6.2. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	▪ CCL
			▪ LGB4.6.3. Coñece as principais variantes diatópicas do galego e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque dialectal ao que pertencen.	▪ CCL
Bloque 5. Educación literaria				
▪ h	▪ B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira	▪ B5.1. Ler, con regularidade e de maneira	▪ LGLB5.1.1. Le, con regularidade e de maneira	▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ I	guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto.	guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, procurando assimilar os trazos estéticos xerais que definen cada texto.	guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, e asimila os trazos estéticos xerais que definen cada texto.	
▪ h ▪ I	▪ B5.2. Comparación de textos literarios e non literarios e diferenciación de textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.	▪ B5.2. Comparar textos literarios e non literarios e diferenciar textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.	▪ LGLB5.2.1. Compara textos literarios e non literarios e describe as súas diferenzas e similitudes. ▪ LGLB5.2.2. Diferencia textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.	▪ CCL ▪ CCL
▪ h ▪ I	▪ B5.3. Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados ou cantados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos.	▪ B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións de poemas recitados ou cantados, sinalar a temática ou temáticas abordadas e describir os valores estilísticos dos textos.	▪ LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente, fai audicións de poemas recitados ou cantados, sinala a temática ou temáticas abordadas e describe os valores estilísticos dos textos.	▪ CCL
▪ h ▪ I	▪ B5.4. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos elementos formais básicos.	▪ B5.4. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñecer a funcionalidade dos elementos formais básicos.	▪ LGLB5.4.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñece a funcionalidade dos elementos formais básicos.	▪ CCL
▪ h ▪ I	▪ B5.5. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e apreciación dos seus compoñentes e procedementos máis relevantes.	▪ B5.5. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e apreciar os seus compoñentes e procedementos máis relevantes.	▪ LGLB5.5.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e aprecia os seus compoñentes e procedementos máis relevantes.	▪ CCL
▪ h ▪ I ▪ n	▪ B5.6. Produción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	▪ B5.6. Escribir textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	▪ LGLB5.6.1. Escribe textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	▪ CCL ▪ CCEC
▪ h ▪ I	▪ B5.7. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas.	▪ B5.7. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas.	▪ LGLB5.7.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos do cómic como linguaxe artística.	▪ CCL ▪ CCEC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.2. Identifica e describe, nun cómic dado, os principais trazos definitorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.7.3. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da canción como linguaxe artística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.4. Identifica e describe, nunha canción dada, os seus principais trazos definitorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Familiarización, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Familiarizarse, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.8.1. Familiarízase, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

Grao mínimo de consecución

Están baseados na adquisición dos estándares de aprendizaxe avaliados da LOMCE.

Bloque 1 (B1). Comunicación oral. escoitar e falar

LGB1.1.2. Traslada a información relevante ou a idea xeral de textos sinxelos a resumos.

LGB1.3.1. Coñece e aprecia as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na orde que lle corresponde, manifesta respecto polas opinións alleas e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, as ideas principais e as secundarias de programas informativos.

LGB1.5.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.

LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea e propón solucións para melloralas.

LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).

LG1B1.9.2. Respecta os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade

LGB1.9.6. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos, e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.

Bloque 2 (B2). Comunicación escrita. Ler e escribir

LGB2.1.1. Utiliza técnicas de análise e síntese do contido: subliñados, esquemas e resumos.

LGB2.1.4. Procura o léxico descoñecido en dicionarios, analiza a forma da palabra ou deduce o significado polo contexto.

LGB2.2.1. Comprende, interpreta e sintetiza o contido de textos propios da vida cotiá: mensaxes electrónicas ou de móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso.

LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.

LGB2.4.1. Comprende, interpreta e sintetiza textos propios da vida educativa: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes.

LGB2.5.1. Usa de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.

LGB2.6.1. Manifesta unha actitude crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios.

LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con respecto pola puntuación do texto.

LG2.8.2. Adecúa o texto ao rexistro coloquial ou formal segundo o requira a situación comunicativa.

LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos esenciais para a cohesión das ideas: conectores textuais básicos, e concordancias dentro do sintagma nominal e dentro do sintagma verbal.

LGB2.8.4. Puntúa o texto en relación coa organización oracional e a forma do texto (os parágrafos e a distribución e organización das ideas expresadas).

LGB2.8.5. Revisa o texto con respecto ás normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.

LGB2.9.1. Produce textos propios das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.

LGB2.10.1. Produce, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital.

LGB2.10.2. Coñece a estrutura do xornal (seccións e xéneros) e os elementos paratextuais que acompañan as noticias.

LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e expositivos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre tarefas e aprendizaxes realizadas.

LGB2.14.1. Participa, de modo guiado, nas tarefas de revisión e mellora das producións propias e alleas.

LGB2.14.2. Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe e mostra unha actitude positiva de superación.

Bloque 3 (B3). Funcionamento da lingua

LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación.

LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.

LGB3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

LGB3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación de acordo coa cohesión textual.

LGB3.6.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, utiliza este coñecemento para corrixir erros e distingue as flexivas das non flexivas.

LGB3.9.1. Producir textos orais e escritos de diferentes xéneros, usando as regras de concordancia.

LGB3.11.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación.

Bloque 4 (B4) . Lingua e sociedade

LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso na literatura de tradición oral e no xénero humorístico.

LGB4.1.2. Coñece as linguas que se falan en Galicia.

LGB4.1.4. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) en lingua galega adaptados á súa idade.

LGB4.3.1. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.

LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de novos e vellos prexuízos cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.

LGB4.6.2. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.

Bloque 5 (B5). Educación literaria

LGLB5.1.1. Le, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, e asimila os trazos estéticos xerais que definen cada texto.

LGLB5.2.2. Diferencia textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.

LGLB5.6.1. Escribe textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

LGB5.7.2. Identifica e describe, nun cómic dado, os principais trazos definitorios.

LGLB5.8.1. Familiarízase, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.

Metodoloxía didáctica

Procurarase en todo momento que as actividades resulten variadas en tipoloxías e gradadas en dificultade, de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentar conceptos e supoña un reto real para o alumnado. Alén disto, intentarase integrar na maioría das unidades actividades que obriguen ao manexo de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación, á exposición oral, ao desenvolvemento de proxectos etc.

Por outra parte, consideramos que o traballo individual é preciso en certas actividades que serven para asentar coñecementos moi concretos (ortografía, gramática etc.) e tamén noutras que favorecen o autocoñecemento e a expresión dos propios sentimentos (expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.), mais somos conscientes da demanda da sociedade actual de cidadáns e cidadás e profesionais que saiban traballar de modo colaborativo, de aí que se procurarán actividades ideadas para seren resoltas en pares, en pequenos grupos ou en gran grupo; en último lugar, son amplíabeis, por suposto, ao traballo con grupos de niveis educativos diferentes.

No desenvolvemento das tarefas empregaremos diversas estratexias metodolóxicas:

- Repaso de contidos xa vistos no curso anterior.
- Actividades que permitan anticipar as ideas previas que o alumnado ten en torno aos distintos contidos.
- Fincapé nos hábitos de traballo: reponder as actividades do libro; utilización do dicionario, facer cadros, resumos, esquemas...
- Exposición do profesorado utilizando diferentes soportes, explicando aqueles conceptos máis complexos e novidosos.
- Fomento do uso das TIC para resolver actividades, realizar traballos, ampliar información do libro,....
- Creación de textos e lectura posterior en voz alta para que os demais valoren a creatividade de cada alumno e así favorecer o xuízo crítico e o traballo cooperativo.
- Fomento do clima adecuado que favoreza o traballo reflexivo individual.

Materiais e recursos didácticos

En 1º de ESO empregaremos o libro de texto *Lingua galega e literatura 1* de Baía Edicións así como outros materiais de apoio que poden axudar a reforzar e ampliar o estudos dos contidos desta materia. Son os seguintes:

- Libro virtual
- Recursos fotocopiáveis, con actividades de reforzo e ampliación e lecturas complementarias.

- Materiais de avaliación.
- Enlaces web que o profesorado irá suxerindo.

Proposta de temporalización das unidades

Para a distribución temporal dos contidos seguirase a estrutura do libro de texto que establece un total de 12 unidades. A temporalización ideal pasa por impartir catro unidades por trimestre. Deste xeito realizaranse tres exames, como mínimo, por trimestre: un exame do libro de lectura e os outros dous dos diferentes bloques de contidos seguindo o criterio de distribución do libro de texto, é dicir, un exame das unidades 1 e 2 do libro de texto, outro cos temas 3 e 4, correspondentes ao 1º trimestre; e así sucesivamente. Con todo, a distribución dos contidos por trimestre non debe ser ríxida e fica sometida a calquera modificación da temporalización que for preciso realizar, sempre tendo en conta o ritmo de aprendizaxe do alumnado e a atención á diversidade.

Instrumentos e procedementos de avaliación

A avaliación será continua, formativa e integradora. No proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno/a non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo en canto se detecten dificultades, procurando así a mellora do proceso de aprendizaxe. Realizaranse 3 avaliacións coas súas correspondentes cualificacións, segundo o calendario fixado pola Xefatura de estudos.

Para que a avaliación sexa realmente efectiva é conveniente contar con variados instrumentos de avaliación, combinando as probas colectivas escritas (con diferente gradación de dificultade e tratando os contidos especificados) coa observación sistemática, o control das actividades habituais, as exposicións orais, a lectura dos libros propostos e a revisión do caderno.

O sistema de cualificación para a avaliación ordinaria obtense de acordo coa suma das puntuacións parciais dos seguintes apartados:

1. Exames: 50% da cualificación global. Realizaranse dous exames por avaliación sobre comprensión, análise e produción textual, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Para que poidan facer media entre eles é necesaria unha nota mínima de 3 puntos. Se non se obtivese esa nota mínima consideraríase suspensa a avaliación.

2. Traballos escritos: 10% da nota global. Recolleranse dous traballos escritos relacionados con tarefas de comprensión, análise e expresión textual.

3. Prácticas de expresión oral: 10% da nota global. Será avaliada na práctica diaria na aula, así como nas exposicións orais que cada estudante debe facer ao longo do curso. Realizarase , como mínimo, unha práctica oral planificada, individual ou en grupo, por cada trimestre. Así mesmo, nas intervencións espontáneas na aula descontarase 0,1 punto por cada aviso que o profesorado faga por non falar en galego durante a clase pois, aínda que pareza obvio, non se cumpre o feito de que o alumnado utilice o galego como lingua vehicular.

4. Lectura: 10% da nota global. Establécese que o alumnado debe ler un libro por avaliación , e realizar a proba de control (oral ou escrita) que estableza previamente o profesorado. A non superación das probas de lectura supón, independentemente da nota obtida, a realización dunha tarefa por parte do alumno para recuperar a dita proba de lectura. Ademais, poderá ler un

máximo de dous libros voluntarios por avaliación, que computarán ata 0,25 puntos cada un e que se sumarán á nota global do trimestre, pero sempre a partir do aprobado.

5. Caderno e deberes: 10 % da nota global. Valorarase que o alumno faga os exercicios con corrección e de maneira autónoma. Terase en conta que o caderno estea limpo, ordenado, completo e revidado. Deberá recoller tanto as tarefas que se realizan na aula como as que se manden para a casa adecuadamente presentadas e corrixidas. De non realizar as tarefas encomendadas, marcaráselle un negativo na súa ficha de seguimento. Cada negativo descontará 0,1 da porcentaxe reservada para este apartado, de tal maneira que por acumulación de negativos, pode chegar a desaparecer esa puntuación.

6. Comportamento, actitude e participación: 10 % da nota global. Este apartado servirá para redondear os decimais da nota global, ben pode ser para subir nota ou para baixala, dependendo dun comportamento adecuado tanto cos compañeiros como co profesorado, na que se aprecie un respecto mutuo seguindo as normas mínimas de educación e convivencia.

Das cualificacións de todas as probas e traballos restarase puntuación por erros ortográficos (máximo 2 puntos) e de presentación (máximo 0,5 puntos). As faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- Faltas copiadas ou moi graves: 0,1 puntos cada unha
- Resto de faltas, incluídos os tiles: 0,1 puntos cada 3 faltas

No caso de que se descubra a un alumno ou alumna copiando nalgunha proba ou traballo en que non estea expresamente permitido, anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo se considere oportuno, que pasará a computar como un cero para os efectos da avaliación trimestral.

A nota de cada avaliación calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior.

A cualificación da avaliación final obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións, sempre que estean todas aprobadas.

Pautas para as presentacións

Traballos, tarefas e textos:

- Entregaranse escritos unicamente a bolígrafo azul ou negro, nunca en lapis ou en calquera outra cor, sempre que se fagan a man.
- Nos traballos elaborados dixitalmente deberase empregar un tamaño de letra 18 para o título, 16 para o encabezamento de cada apartado e 12 para o corpo. O tipo de letra será Arial, Times New Roman ou Verdana.
- Deberán deixarse marxes: inferior (2 cm), superior (3 cm), dereita (2 cm) e esquerda (3 cm). Ademais débese garantir a distancia adecuada entre as liñas e que estas estean aliñadas horizontalmente no folio. Os parágrafos deben estar sangrados.
- En caso de traballos escritos, débese coidar a limpeza. Requírese que a letra sexa lexible.
- Incluirán (sexa na portada, para os traballos, ou como encabezamento, para as tarefas e/ou textos) a seguinte información: título, nome e curso do alumno/a, materia e avaliación á que pertence o exercicio. En caso de traballos, á portada seguiralle un índice que recolla os apartados e as páxinas nas que estes se atopan, numeradas a partir deste

índice e acabarán sinalando as fontes de información.

- Os prazos indicados polo profesorado serán de obrigado cumprimento. Non se recollerán tarefas fóra de prazo, agás causa debidamente xustificada.

Probas escritas ou exames:

- Debe empregarse exclusivamente bolígrafo azul ou negro.
- É obrigatorio deixar marxes para facilitar a corrección. Coidarase a presentación da proba evitando tachas e realizando unha letra lexible.
- As páxinas estarán sempre numeradas e todas levarán o nome do alumno/a.
- Buscarase sempre a orde e a limpeza. Se, unha vez contestada unha pregunta, se quere aportar nova información empregarase o mesmo mecanismo das notas a pé de páxina. Colocarase un asterisco (*) na pregunta que queremos continuar e a información nova poñerase nun folio aparte. No caso de que isto suceda con máis dunha pregunta os asteriscos deben ser numerados (*1/ *2) para facilitar a corrección do exame.
- Polas faltas de ortografía, cada departamento recollerá na súa programación a puntuación a descontar.

Caderno:

- Na primeira folla escribir o nome e apelidos, curso e materia.
- Deixar sempre marxes.
- Escribir no encabezamento a data completa e o título da actividade.

- Empregar bolígrafo azul / negro, lapis podendo utilizar outra cor, vermella por exemplo, para a data e para títulos.
- Coidar a caligrafía e a limpeza do caderno.
- Evitar facer borranchos ou escribir por riba para corrixir. Se se ten que corrixir ou completar un exercicio facelo noutra folla indicando que se trata dunha corrección.
- Aproveitar a folla, non deixar espazos en branco innecesarios.
- Revisar as faltas de ortografía.

O caderno deberá estar á disposición da profesora que o revisará periodicamente. De non cumprir con estas pautas poderá descontarse un máximo de 0,5 puntos.

Recuperacións

Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións supere os 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación, respectivamente, sobre os contidos da/s avaliación/s.

Pola contra, o alumnado que non superase ningunha das tres avaliacións deberá presentarse ao exame da convocatoria extraordinaria de setembro.

Ao comezo do curso informárase detalladamente ao alumnado sobre estes procedementos e instrumentos de avaliación e mais sobre os criterios de avaliación e de cualificación.

Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> a b c g h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas 	<ul style="list-style-type: none"> CLL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			orais da lingua.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CLL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.5. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as-ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			entre elas.	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	glosarios e enciclopedias.	glosarios e enciclopedias.	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
<ul style="list-style-type: none"> c d h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> h ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Producción, en formato papel ou dixital, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Produción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCC.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ n ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ▪ B4.3. A lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos. ▪ LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego. ▪ LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural. ▪ LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración. ▪ LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran. ▪ LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			(literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Situación sociolingüística do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ. ▪ o. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Prexuízos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
Bloque 5. Educación literaria				
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos. LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	estruturais coma formais.	estruturais coma formais.	coma formais.	
			<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> h l n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Describir e caracterizar os trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> e h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD

Grao mínimo de consecución

Están baseados na adquisición dos estándares de aprendizaxe avaliábeis da LOMCE.

Bloque 1 (B1). Comunicación oral. escoitar e falar

LGB1.1.2-Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.

LGB1.3.1-Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

LGB1.4.1-Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.

LGB1.5.1-Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.

LGB1.6.1 -Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

LGB1.6.2 -Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).

LGB1.7.2 -Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.

LGB1.9.2 -Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.

LGB1.9.5-Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

LGB1.10.1-Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.

Bloque 2 (B2). Comunicación escrita. Ler e escribir

LGB2.1.1-Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.

LGB2.1.2-Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.

LGB2.1.5-Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.

LGB2.2.1 -Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.

LGB2.2.2 -Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.

LGB2.3.1 -Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).

LGB2.4.1 -Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.

LGB2.5.3 -Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.

LGB2.6.1 -Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.

LGB2.7.1 -Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.

LGB2.8.2 -Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.

LGB2.8.3 -Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deixé, as referencias internas de tipo léxico e os conectores). LGB2.8.4 -Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)

LGB2.8.5 -Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.

LGB2.9.1 -Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.

LGB2.10.1 -Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).

LGB2.12.1 -Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.

Bloque 3 (B3). Funcionamento da lingua

LGB3.1.1-Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.

LGB3.2.1-Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.

LGB3.4.1-Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.

LGB3.5.1-Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

LGB3.6.1-Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.

LGB3.7.1-Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.

LGB3.10.1-Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.

Bloque 4 (B4) . Lingua e sociedade

LGB4.1.1-Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.

LGB4.1.3 -Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.

LGB4.1.5 -Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.

LGB4.1.6 -Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.

LGB4.3.2 -Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.

LGB4.5.1 -Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.

LGB4.6.4-Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.

Bloque 5 (B5). Educación literaria

LGB5.1.1-Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.

LGB5.1.2-Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.

LGB5.6.1-Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

LGB5.7.1-Crea textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

LGB5.8.2-Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.

LGB5.9.1-Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

Metodoloxía didáctica

Procurarase en todo momento que as actividades resulten variadas en tipoloxías e gradadas en dificultade, de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentar conceptos e supoña un reto real para o alumnado. Alén disto, intentarase integrar na maioría das unidades actividades que obriguen ao manexo de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación, á exposición oral, ao desenvolvemento de proxectos etc.

Por outra parte, consideramos que o traballo individual é preciso en certas actividades que serven para asentar coñecementos moi concretos (ortografía, gramática etc.) e tamén noutras que favorecen o autocoñecemento e a expresión dos propios

sentimentos (expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.), mais somos conscientes da demanda da sociedade actual de cidadáns e cidadás e profesionais que saiban traballar de modo colaborativo, de aí que se procurarán actividades ideadas para seren resoltas en pares, en pequenos grupos ou en gran grupo; en último lugar, son amplíabeis, por suposto, ao traballo con grupos de niveis educativos diferentes.

No desenvolvemento das tarefas empregaremos diversas estratexias metodolóxicas:

- Repaso de contidos xa vistos no curso anterior.
- Actividades que permitan anticipar as ideas previas que o alumnado ten en torno aos distintos contidos.
- Fincapé nos hábitos de traballo: reponder as actividades do libro; utilización do dicionario, facer cadros, resumos, esquemas...
- Exposición do profesorado utilizando diferentes soportes, explicando aqueles conceptos máis complexos e novidosos.
- Fomento do uso das TIC para resolver actividades, realizar traballos, ampliar información do libro,....
- Creación de textos e lectura posterior en voz alta para que os demais valoren a creatividade de cada alumno e así favorecer o xuízo crítico e o traballo cooperativo.
- Fomento do clima adecuado que favoreza o traballo reflexivo individual.

Materiais e recursos didácticos

En 2º de ESO empregaremos o libro de texto *Lingua e literatura 2º* da editorial Obradoiro-Santillana así como outros materiais de apoio que poden axudar a reforzar e ampliar o estudos dos contidos desta materia. Son os seguintes:

- Libro virtual e CD.
- Recursos fotocopiáveis, con actividades de reforzo e ampliación e lecturas complementarias.
- Materiais de avaliación.
- Enlaces web que o profesorado irá suxerindo.

Proposta de temporalización das unidades

Para a distribución temporal dos contidos seguirase a estrutura do libro de texto que establece un total de 12 unidades. A temporalización ideal pasa por impartir catro unidades por trimestre. Deste xeito realizaranse tres exames, como mínimo, por trimestre: un exame do libro de lectura e os outros dous dos diferentes bloques de contidos seguindo o criterio de distribución do libro de texto, é dicir, un exame das unidades 1 e 2 do libro de texto, outro cos temas 3 e 4, correspondentes ao 1º trimestre; e así sucesivamente. Con todo, a distribución dos contidos por trimestre non debe ser ríxida e fica sometida a calquera modificación da temporalización que for preciso realizar, sempre tendo en conta o ritmo de aprendizaxe do alumnado e a atención á diversidade.

Instrumentos e procedementos de avaliación

Para 2º de ESO o sistema de cualificación para a avaliación ordinaria obterase de acordo coa suma das puntuacións parciais dos seguintes apartados:

1. **Exames: 50%** da cualificación global. Realizaranse dous exames por avaliación sobre comprensión, análise e produción textual, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Para que poidan facer media entre eles é necesaria unha nota mínima de 3 puntos. Se non se obtivese esa nota mínima consideraríase suspensa a avaliación.
2. **Traballos escritos: 10%** da nota global. Recolleranse dous traballos escritos relacionados con tarefas de comprensión, análise e expresión textual.
3. **Prácticas de expresión oral: 10%** da nota global. Será avaliada na práctica diaria na aula, así como nas exposicións orais que cada estudante debe facer ao longo do curso. Realizarase , como mínimo, unha práctica oral planificada, individual ou en grupo, por cada trimestre. Así mesmo, nas intervencións espontáneas na aula descontarase 0,1 punto por cada aviso que o profesorado faga por non falar en galego durante a clase pois, aínda que pareza obvio, non se cumpre o feito de que o alumnado utilice o galego como lingua vehicular.
4. **Lectura: 10%** da nota global. Establécese que o alumnado debe ler un libro por avaliación , e realizar a proba de control (oral ou escrita) que estableza previamente o profesorado. A non superación das probas de lectura supón, independentemente da nota obtida, a realización dunha tarefa por parte do alumno para recuperar a dita proba de lectura. Ademais, poderá ler un

máximo de dous libros voluntarios por avaliación, que computarán ata 0,25 puntos cada un e que se sumarán á nota global do trimestre, pero sempre a partir do aprobado.

5. **Caderno e deberes: 10 %** da nota global. Valorarase que o alumno faga os exercicios con corrección e de maneira autónoma. Terase en conta que o caderno estea limpo, ordenado, completo e revidado. Deberá recoller tanto as tarefas que se realizan na aula como as que se manden para a casa adecuadamente presentadas e corrixidas. De non realizar as tarefas encomendadas, marcaráselle un negativo na súa ficha de seguimento. Cada negativo descontará 0,1 da porcentaxe reservada para este apartado, de tal maneira que por acumulación de negativos, pode chegar a desaparecer esa puntuación.

6. **Comportamento, actitude e participación: 10 %** da nota global. Este apartado servirá para redondear os decimais da nota global, ben pode ser para subir nota ou para baixala, dependendo dun comportamento adecuado tanto cos compañeiros como co profesorado, na que se aprecie un respecto mutuo seguindo as normas mínimas de educación e convivencia.

Das cualificacións de todas as probas e traballos restarase puntuación por erros ortográficos (máximo 2 puntos) e de presentación (máximo 0,5 puntos). As faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- Faltas copiadas ou moi graves: 0,1 puntos cada unha
- Resto de faltas, incluídos os tiles: 0,1 puntos cada 3 faltas

No caso de que se descubra a un alumno ou alumna copiando nalgunha proba ou traballo en que non estea expresamente permitido, anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo se considere oportuno, que pasará a computar como un cero para os efectos da avaliación trimestral.

A nota de cada avaliación calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior.

A cualificación da avaliación final obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións, sempre que estean todas aprobadas.

As pautas de presentación de tarefas, textos, exames e caderno serán as mesmas que para 1ºESO.

Recuperacións

Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións supere os 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación, respectivamente, sobre os contidos da/s avaliación/s.

Pola contra, o alumnado que non superase ningunha das tres avaliacións deberá presentarse ao exame da convocatoria extraordinaria de setembro.

Ao comezo do curso informarase detalladamente ao alumnado sobre estes procedementos e instrumentos de avaliación e mais sobre os criterios de avaliación e de cualificación.

Procedemento para a avaliación da materia pendente

No caso de que o alumnado demostre no curso que está a realizar unha evolución satisfactoria nas dúas primeiras avaliacións, quedaralle aprobado a materia pendente do curso ou cursos anteriores. Se a profesora observa que a evolución non é positiva

poderáselle facilitar ao alumnado actividades de recuperación que servirán de repaso para realizar o exame na data oficial que se realizará no mes de maio.

3º de ESO

Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión e interpretación de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención ás entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, o datos relevantes de textos orais dos medios de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa e a estrutura de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual (entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Interpreta textos orais e traslada a información relevante a esquemas ou resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto oral expositivo ou argumentativo, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Recoñece a intención comunicativa dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.3. Diferencia as explicacións dos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			argumentos.	<ul style="list-style-type: none"> CAA
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais usados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Comprender textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas) e identificar as ideas principais e secundarias, o propósito comunicativo implícito ou explícito, e diferenciar as explicacións dos argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas dentro do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia galega correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea a partir da práctica habitual de autoavaliación e propón solucións para melloralas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á maneira de pronunciar a lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Usa a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a c d 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Participa activamente en debates ou coloquios, respecta as regras de interacción, intervención e cortesía, manifesta as súas opinións e respecta as dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h			▪ LGB1.7.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións do moderador nos debates e coloquios.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB1.7.3. Avalía as intervencións propias e alleas.	▪ CAA
			▪ LGB1.7.4. Respecta as quendas de palabra, o espazo, xesticula de xeito adecuado, escoita activamente os demais e usa fórmulas de saúdo e despedida.	▪ CCL ▪ CSC
▪ a ▪ b ▪ c ▪ g ▪ h ▪ o	▪ B1.8. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.	▪ B1.8. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	▪ LGB1.8.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	▪ CAA
			▪ LGB1.8.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	▪ CCL
			▪ LGB1.8.3. Emprega nas intervencións orais expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	▪ CCL
			▪ LGB1.8.4. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			▪ LGB1.8.5. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	▪ CCL
			▪ LGB1.8.6. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.7. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL
<ul style="list-style-type: none"> a d h l ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.4. Realiza e explica resumos ou exposicións educativas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CSC
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Uso de técnicas de análise do contido e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Aplicar técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.1. Usa técnicas de síntese do contido dos textos: subliñados, esquemas e resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.2. Usa técnicas de ampliación e organización da información: táboas, cadros, gráficos e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.3. Busca e asimila o significado de 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> palabras do rexistro formal e incorpóraas progresivamente ao seu vocabulario. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprender e interpretar textos da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.1. Comprende e interpreta textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.2. Identifica os trazos característicos dun escrito (tipografía, distribución de espazos e escollos léxicos) coa tipoloxía textual (convocatoria, actas de reunión e regulamentos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación e distinción dos contidos informativos e das opinións en entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprender e interpretar escritos propios dos medios de comunicación e distinguir entre información e opinión en entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos xornalísticos, fundamentalmente en entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Distingue entre os contidos informativos e as opinións que se expresan nos textos xornalísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Comprensión e interpretación dos textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos (enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Comprender e interpretar textos de carácter educativo, especialmente os expositivos e explicativos: enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos elaborados a partir da información obtida nas bibliotecas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.2. Consulta fontes xerais (enciclopedias) e especializadas (monográficos e webs temáticas) para ampliar a información e mellorar o coñecemento da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.3. Interpreta, deduce e explica a información que aparece en diagramas, gráficas e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Identificación do tema e dos subtemas, 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Identificar o tema, os subtemas e a 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.1. Interpreta o sentido global e 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	a estrutura comunicativa das mensaxes e a intención do emisor dos textos expositivos e explicativos.	estrutura comunicativa dos textos expositivos e explicativos.	compón o esquema xerarquizado das ideas de textos expositivos e explicativos.	▪ CAA
			▪ LGB2.5.2. Identifica a estrutura comunicativa das mensaxes escritas e a intención do emisor.	▪ CCL
▪ b ▪ e ▪ g ▪ h	▪ B2.6. Uso case autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter, organizar e seleccionar a información.	▪ B2.6. Usar, de maneira case autónoma, os recursos que ofrecen as bibliotecas e outros recursos relacionados coas TIC para obter, organizar e seleccionar información.	▪ LGB2.6.1. Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet para obter, organizar e seleccionar información.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
▪ a ▪ c ▪ d ▪ h	▪ B2.7. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.	▪ B2.7. Manifestar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.	▪ LGB2.7.1. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	▪ CCL
			▪ LGB2.7.2. Recoñece e evita usos lingüísticos que transmiten prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	▪ CCL ▪ CSC
▪ h ▪ ñ	▪ B2.8. Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego.	▪ B2.8. Ler en voz alta, de xeito fluído, e respectar os patróns fonéticos do galego.	▪ LGB2.8.1. Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto.	▪ CCL
			▪ LGB2.8.2. Respecta os patróns fonéticos do galego (fonética sintáctica e entoación) e emprega a dicción e o ritmo axeitado á lectura do texto.	▪ CCL
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros.	▪ B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros.	▪ LGB2.9.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos da vida cotiá ou das relacións sociais, segundo os modelos propostos na aula: convocatorias, actas de reunións e intervencións en foros.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CD
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.10. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes.	▪ B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos informativos e de opinión, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes.	▪ LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos, fundamentalmente, entrevistas, crónicas, reportaxes.	▪ CCL ▪ CD
▪ b	▪ B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos expositivos do ámbito	▪ B2.11. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos do ámbito educativo:	▪ LGB2.11.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos e explicativos sobre	▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ educativo a partir da información obtida na biblioteca ou outras fontes de documentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informes e proxectos sobre tarefas educativas das materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ distintas materias curriculares elaborados a partir de información obtida en bibliotecas e outras fontes de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.11.2. Usa correctamente elementos formais nos traballos educativos: citas bibliográficas, índices, paxinación, notas ao pé de páxina, organización de títulos, capítulos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Planificar producir e revisar textos con adecuación, coherencia, cohesión e con respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.1. Planifica a composición dos escritos en función do tipo de texto e da situación comunicativa para redactar textos adecuados, coherentes e ben cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.2. Redacta borradores, utiliza esquemas, árbores ou mapas conceptuais para planificar e organizar os seu escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.3. Consulta fontes de información en distintos soportes para seleccionar contidos relevantes que posteriormente reelaborará e incorporará ao seu escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.4. Utiliza o rexistro lingüístico adecuado en función da situación comunicativa e do ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.5. Usa elementos lingüísticos e discursivos para alcanzar a coherencia e cohesión interna (conectores e tratamento de formas verbais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.6. Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Utilización das TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir erros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Utilizar as TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir as producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.13.1. Usa as TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) para organizar os contidos, mellorar a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			presentación e facilitar a corrección dos textos escritos.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Uso das TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Utilizar as TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.14.1. Coñece e utiliza as ferramentas TIC para intercambiar opinións sobre escritos alleos e escribir e dar a coñecer os propios en blogs, redes sociais de lectores e escritores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico temático e da fraseoloxía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Selecciona o léxico e as expresións axeitadas en contextos comunicativos de uso formal da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Aplicar os coñecementos sobre as distintas categorías gramaticais na elaboración de textos escritos e orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Produce textos orais e escritos de diferentes xéneros cun correcto uso das distintas categorías gramaticais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.2. Identifica e explica os usos e valores das categorías gramaticais relacionándoas coa intención comunicativa e a tipoloxía textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras (derivación e composición). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras e as posibilidades de combinación para crear novas palabras para crear novos elementos léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego con especial atención a posibles interferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer e usar adecuadamente a fonética da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ n ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Usar progresiva, autónoma e eficazmente os dicionarios, as bibliotecas e outras fontes de consulta para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes, resollen as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	información.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Coñecemento, aplicación e valoración das normas ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Aplicar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Emprega textos orais e escritos e respecta as normas gramaticais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Revisa os textos para puntuar correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer, usar e explicar as funcións sintácticas oracionais e as unidades que as desempeñan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.1. Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferenza os elementos que as desempeñan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os presentativos, secuenciadores de adición, e mais dos mecanismos de cohesión textual como a referencia interna de tipo léxico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecer en textos de diversa natureza e usar nas producións propias os diferentes conectores textuais e os principais mecanismos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.9.1. Identifica, explica e usa distintos conectores, así como outros mecanismos que lle achegan cohesión a un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios. Elaboración de textos tendendo a estes valores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Sintetizar o contido e identificar a estrutura de textos. Elaborar producións propias segundo estes parámetros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.10.1. Determina o tema, delimita a estrutura e identifica a progresión temática en producións propias e alleas. Elabora textos nos que ten en conta os parámetros anteriores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Recoñecemento e delimitación na intención comunicativa expresada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Comprender o sentido global e a intención comunicativa de textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.11.1. Interpreta o sentido de textos orais e escritos, identifica a intención comunicativa e a recoñece a postura de cada emisor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CLC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüismo. ▪ B4.3. A lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a importancia da lusofonía e incorporar ferramentas en rede desta comunidade cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e amósase capaz de explicar a súa postura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.2. Distingue entre bilingüismo e diglosia e aplica estes termos de forma axeitada á realidade galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.3. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e amósase capaz de explicar a súa postura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.4. Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.5. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e a importancia desta na vida social e económica galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.6. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en lingua portuguesa (buscadores e enciclopedias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula e barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Analiza gráficas sobre o uso do galego segundo a idade das persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				<ul style="list-style-type: none"> CD
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.3. Identifica os castelanismos nas producións lingüísticas e depura estes elementos no seu propio discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.2. Comprende o concepto normalización e explica o proceso normalizador do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> l ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. A orixe e formación da lingua galega. Etapas da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916, e análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Recoñecer os principais elementos na orixe e formación da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua desde os seus inicios ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos na orixe e formación da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CD
<ul style="list-style-type: none"> ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Situación sociolingüística e legal das 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Describir a situación sociolingüística e 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.5.1. Coñece a lexislación estatal e autonómica que regula a utilización do galego 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	linguas do Estado español.	legal das linguas do Estado español.	e a súa promoción.	CSC
ñ o	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Coñece o que é un prexuízo, detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter sociocultural e sociopolítico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	CCL CSC
ñ o	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	B4.7. Identificar e clasificar as variantes diastráticas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega, valorala como variante unificadora e apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.7.1. Identifica e clasifica as variantes diastráticas do galego.	CCL
			LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL CSC
			LGB4.7.3. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	CCL CSC
Bloque 5. Educación literaria.				
h l	B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.	B5.1. Identificar e comprender as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.	LGLB5.1.1. Identifica as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.	CCL
			LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente as distintas épocas e períodos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e sinala os seus principais trazos característicos.	CCL
h l	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 para a súa lectura.	CCL
			LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<p>histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.</p> <ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada, textos de obras da Literatura galega desde a Idade Media ata 1916, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente. LGLB5.2.4. Compara textos literarios dunha mesma época ou período ou de diferentes épocas e períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da(s) época(s) ou do(s) período(s). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916. LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e escribe/debate, argumentadamente, sobre aspectos literarios básicos destes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL
<ul style="list-style-type: none"> b h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente, nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Consultar fontes básicas de información e familiarizarse cos recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.5.1. Consulta fontes de información básicas para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ l	destas.	destas.	▪ LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos básicos das TIC para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destes.	▪ CCL ▪ CD
▪ h ▪ l ▪ n	▪ B5.6. Creación ou recreación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	▪ B5.6. Crear ou recrear textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	▪ LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula. ▪ LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCEC

Grao mínimo de consecución

Estarán baseados na adquisición dos estándares de aprendizaxe avaliados da LOMCE.

Bloque 1 (B1). Comunicación oral. escoitar e falar

LGB1.1.2. Interpreta textos orais e traslada a información relevante a esquemas ou resumos.

LGB1.2.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.

LGB1.3.1. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto oral expositivo ou argumentativo, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.

LGB1.5.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia galega correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea a partir da práctica habitual de autoavaliación e propón solucións para melloralas.

LGB1.7.1. Participa activamente en debates ou coloquios, respecta as regras de interacción, intervención e cortesía, manifesta as súas opinións e respecta as dos demais.

LGB1.8.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).

LGB1.8.4. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.

LGB1.8.7. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

LGB1.9.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión.

LGB1.9.4. Realiza e explica resumos ou exposicións educativas sinxelas.

LGB1.10.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.

Bloque 2 (B2). Comunicación escrita. Ler e escribir

LGB2.1.1. Usa técnicas de síntese do contido dos textos: subliñados, esquemas e resumos.

LGB2.1.3. Busca e asimila o significado de palabras do rexistro formal e incorpóraas progresivamente ao seu vocabulario.

LGB2.2.1. Comprende e interpreta textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos.

LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos xornalísticos, fundamentalmente en entrevistas, crónicas e reportaxes.

LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos elaborados a partir da información obtida nas bibliotecas.

LGB2.6.1. Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet para obter, organizar e seleccionar información.

LGB2.7.2. Recoñece e evita usos lingüísticos que transmiten prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

LGB2.8.1. Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto.

LGB2.9.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos da vida cotiá ou das relacións sociais, segundo os modelos propostos na aula: convocatorias, actas de reunións e intervencións en foros.

LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos, fundamentalmente, entrevistas, crónicas, reportaxes.

LGB2.11.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos e explicativos sobre distintas materias curriculares elaborados a partir de información obtida en bibliotecas e outras fontes de información.

LGB2.12.4. Utiliza o rexistro lingüístico adecuado en función da situación comunicativa e do ámbito de uso.

LGB2.12.6. Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais).

Bloque 3 (B3). Funcionamento da lingua

LGB3.1.1. Selecciona o léxico e as expresións axeitadas en contextos comunicativos de uso formal da lingua.

LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega.

LGB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes, resollen as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe.

LGB3.7.1. Revisa os textos para puntuar correctamente.

Bloque 4 (B4). Lingua e sociedade

LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e amósase capaz de explicar a súa postura.

LGB4.1.3. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e amósase capaz de explicar a súa postura.

LGB4.1.4. Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística.

LGB4.1.5. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e a importancia desta na vida social e económica galega.

LGB4.2.3. Identifica os castelanismos nas producións lingüísticas e depura estes elementos no seu propio discurso.

LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

LGB4.6.1. Coñece o que é un prexuízo, detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter sociocultural e sociopolítico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.

Bloque 5 (B5). Educación literaria

LGLB5.1.1. Identifica as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada, textos de obras da Literatura galega desde a Idade Media ata 1916, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.

LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.

LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente, nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.

LGLB5.5.1. Consulta fontes de información básicas para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destas.

Metodoloxía didáctica

Procurarase en todo momento que as actividades resulten variadas en tipoloxías e gradadas en dificultade, de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentar conceptos e supoña un reto real para o alumnado. Alén disto, intentarase integrar na maioría das unidades actividades que obriguen ao manexo de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación, á exposición oral, ao desenvolvemento de proxectos etc.

Por outra parte, consideramos que o traballo individual é preciso en certas actividades que serven para asentar coñecementos moi concretos (ortografía, gramática etc.) e tamén noutras que favorecen o autocoñecemento e a expresión dos propios sentimentos (expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.), mais somos conscientes da demanda da sociedade actual de cidadáns e cidadás e profesionais que saiban traballar de modo colaborativo, de aí que se procurarán actividades ideadas para seren resoltas en pares, en pequenos grupos ou en gran grupo; en último lugar, son amplíabeis, por suposto, ao traballo con grupos de niveis educativos diferentes.

No desenvolvemento das tarefas empregaremos diversas estratexias metodolóxicas:

- Repaso de contidos xa vistos no curso anterior.
- Actividades que permitan anticipar as ideas previas que o alumnado ten en torno aos distintos contidos.
- Fincapé nos hábitos de traballo: reponder as actividades do libro; utilización do dicionario, facer cadros, resumos, esquemas...

- Exposición do profesorado utilizando diferentes soportes, explicando aqueles conceptos máis complexos e novidosos.
- Fomento do uso das TIC para resolver actividades, realizar traballos, ampliar información do libro,....
- Creación de textos e lectura posterior en voz alta para que os demais valoren a creatividade de cada alumno e así favorecer o xuízo crítico e o traballo cooperativo.
- Fomento do clima adecuado que favoreza o traballo reflexivo individual.

Materiais e recursos didácticos

En 3º de ESO empregaremos o libro de texto *Lingua galega e literatura 1* de Baía Edicións así como outros materiais de apoio que poden axudar a reforzar e ampliar o estudos dos contidos desta materia. Son os seguintes:

- Libro virtual
- Recursos fotocopiáveis, con actividades de reforzo e ampliación e lecturas complementarias.
- Materiais de avaliación.
- Enlaces web que o profesorado irá suxerindo.

Proposta de temporalización das unidades

Tendo en conta que imos ter de referencia o libro de texto e que este aparece dividido en 12 unidades con varios anexos, intentarase abordar catro unidades por cada trimestre cos respectivos bloques de contido: 1) Lectura, 2) Expresión oral, 3)

Lingua e texto, 4) Léxico, 5) Gramática, 6) Ortografía, 7) Lingua e sociedade e 8) Literatura. Deste xeito realizaranse tres exames, como mínimo, por trimestre: un exame do libro de lectura e os outros dous dos diferentes bloques de contidos seguindo o criterio de distribución do libro, é dicir, un exame das unidades 1 e 2 do libro de texto, outro coas unidades 3 e 4, correspondentes ao 1º trimestre; e así sucesivamente. Con todo a distribución dos contidos por trimestre non debe ser ríxida e fica sometida a calquera modificación da temporalización que for preciso realizar, sempre tendo en conta o ritmo de aprendizaxe do alumnado e a atención á diversidade.

Instrumentos e procedementos de avaliación

Para 3º de ESO o sistema de cualificación para a avaliación ordinaria obtérase de acordo coa suma das puntuacións parciais dos seguintes apartados:

1. **Exames: 60%** da cualificación global. Realizaranse dous exames por avaliación sobre comprensión, análise e produción textual, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Para que poidan facer media entre eles é necesaria unha nota mínima de 3 puntos. Se non se obtivese esa nota mínima consideraríase suspensa a avaliación.
2. **Traballos escritos: 10%** da nota global. Recolleranse dous traballos escritos relacionados con tarefas de comprensión, análise e expresión textual.
3. **Prácticas de expresión oral: 10%** da nota global. Será avaliada na práctica diaria na aula, así como nas exposicións orais que cada estudante debe facer ao longo do curso. Realízase , como mínimo, unha práctica oral planificada, individual ou en

grupo, por cada trimestre. Así mesmo, nas intervencións espontáneas na aula descontarase 0,1 punto por cada aviso que o profesorado faga por non falar en galego durante a clase pois, aínda que pareza obvio, non se cumpre o feito de que o alumnado utilice o galego como lingua vehicular.

4. **Lectura: 10%** da nota global. Establécese que o alumnado debe ler un libro por avaliación , e realizar a proba de control (oral ou escrita) que estableza previamente o profesorado. A non superación das probas de lectura supón, independentemente da nota obtida, a realización dunha tarefa por parte do alumno para recuperar a dita proba de lectura. Ademais, poderá ler un máximo de dous libros voluntarios por avaliación, que computarán ata 0,25 puntos cada un e que se sumarán á nota global do trimestre, pero sempre a partir do aprobado.

5. **Caderno e deberes: 5%** da nota global. Valorarase que o alumno faga os exercicios con corrección e de maneira autónoma. Valorarase que o caderno estea limpo, ordenado, completo e revidado. Deberá recoller tanto as tarefas que se realizan na aula como as que se manden para a casa adecuadamente presentadas e corrixidas. De non realizar as tarefas encomendadas, marcaráselle un negativo na súa ficha de seguimento. Cada negativo descontará 0,1 da porcentaxe reservada para este apartado, de tal maneira que por acumulación de negativos, pode chegar a desaparecer esa puntuación.

6. **Comportamento, actitude e participación: 5 %** da nota global. Este apartado servirá para redondear os decimais da nota global, ben pode ser para subir nota ou para baixala, dependendo dun comportamento adecuado tanto cos compañeiros como co profesorado, na que se aprecie un respecto mutuo seguindo as normas mínimas de educación e convivencia.

Das cualificacións de todas as probas e traballos restarase puntuación por erros ortográficos (máximo 2 puntos) e de presentación (máximo 0,5 puntos). As faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- Faltas moi graves: Aquelas solucións que son alleas ó sistema lingüístico do galego (tempos compostos, mala colocación do pronome átono...). Descontaranse **0'1**.

- No resto dos casos, solucións ortográficas contrarias á norma lingüística (b/v ,h, y, acentuación diacrítica...) descontaranse **0'05** puntos.

No caso de que se descubra a un alumno ou alumna copiando nalgunha proba ou traballo en que non estea expresamente permitido, anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo se considere oportuno, que pasará a computar como un cero para os efectos da avaliación trimestral.

A nota de cada avaliación calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior.

A cualificación da avaliación final obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións, sempre que estean todas aprobadas.

As pautas de presentación de tarefas, traballos, textos e exames serán as mesmas que para 1º da ESO.

Recuperacións

Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións supere os 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación, respectivamente, sobre os contidos da/s avaliación/s.

Pola contra, o alumnado que non superase ningunha das tres avaliacións deberá presentarse ao exame da convocatoria extraordinaria de setembro.

Ao comezo do curso informárase detalladamente ao alumnado sobre estes procedementos e instrumentos de avaliación e máis sobre os criterios de avaliación e de cualificación.

Procedemento para a avaliación da materia pendente

No caso de que o alumnado demostre no curso que está a realizar unha evolución satisfactoria nas dúas primeiras avaliacións, quedaralle aprobado a materia pendente do curso ou cursos anteriores. Se a profesora observa que a evolución non é positiva poderáselle facilitar ao alumnado actividades de recuperación que servirán de repaso para realizar o exame na data oficial que se realizará no mes de maio.

Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar.				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSEIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CLL ▪ CCEC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.65.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> CLL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a b e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa. LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público. LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CSC CSIEE CD CAA CCL
b h	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
a c d h	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras. LGB1.11.2 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCL CSC
a d h l ñ	<ul style="list-style-type: none"> B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE CCEC
h o	<ul style="list-style-type: none"> B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2 2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2 3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	
			▪ LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	▪ CCL
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	▪ B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	▪ LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	▪ CCL
			▪ LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	▪ CCL
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	▪ B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	▪ LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	▪ CCL ▪ CSC
▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	▪ B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	▪ LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	▪ CCL ▪ CSC
▪ c ▪ d ▪ h	▪ B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	▪ B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	▪ LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	▪ CCL ▪ CSC
▪ b ▪ e	▪ B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter	▪ B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de	▪ LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da	▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ f ▪ h 	información complementaria.	información impresa ou en formato dixital.	consulta de materiais en distintos soportes.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.2. Sèrvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sèrvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> d 	<ul style="list-style-type: none"> B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación 	<ul style="list-style-type: none"> B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	social e enriquecemento persoal.	relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.	organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	▪ CCEC
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
▪ b ▪ e ▪ l	▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	▪ B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	▪ LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	▪ CCL ▪ CAA
▪ b ▪ e ▪ l	▪ B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.	▪ B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	▪ LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	▪ CCL ▪ CAA
▪ b ▪ e ▪ i	▪ B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	▪ B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	▪ LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	▪ CCL
			▪ LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	▪ CCL
▪ a ▪ d ▪ e	▪ B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	▪ B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	▪ LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	▪ CCL ▪ CAA
▪ b ▪ e	▪ B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre	▪ B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver	▪ LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente	▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Identifica adecuadamente en textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	<p>construcións propias e alleas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos. ▪ LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos. ▪ LGB3.10.4. Elaboro textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CLL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias. ▪ LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual. ▪ LGB3.12.2. Elaboro producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade.				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ▪ B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD
<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD
<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Prexuizos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Identificar os prexuizos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.1. Sinala os prexuizos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuizos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentalmente calquera prexuizo sobre a variación diatópica. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
Bloque 5. Educación literaria.				

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ l	narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL
			▪ LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	
▪ b ▪ h ▪ l	▪ B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	▪ CCL
▪ e ▪ h ▪ l	▪ B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	▪ CCL
			▪ LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	▪ CCL ▪ CD
▪ h ▪ l ▪ n	▪ B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	▪ B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	▪ LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	▪ CCL ▪ CCEC
			▪ LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	▪ CCL ▪ CCEC

Grao mínimo de consecución

Están baseados na adquisición dos estándares de aprendizaxe avaliados da LOMCE.

Bloque 1 (B1). Comunicación oral. escoitar e falar

LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.

LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.

LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.

LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.

LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.

LGB1.6.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.

LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).

LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.

LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.

LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.

LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.

LGB1.112 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.

LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.

Bloque 2 (B2). Comunicación escrita. Ler e escribir

LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).

LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.

LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).

LGB2 3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.

LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.

LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).

LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.

LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.

LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.

LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.

LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).

LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

Bloque 3 (B3). Funcionamento da lingua

LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.

LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.

LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.

LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.

LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.

LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.

LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.

LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.

LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.

LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.

Bloque 4 (B4). Lingua e sociedade

LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.

LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.

LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.

LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).

LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.

LGB.4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.

LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.

LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.

LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.

LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.

Bloque 5 (B5). Educación literaria

LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.

LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente

LGLB5.3.1. Le expresiva, compresiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.

Metodoloxía didáctica

Procurarase en todo momento que as actividades resulten variadas en tipoloxías e gradadas en dificultade, de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentar conceptos e supoña un reto real para o alumnado. Alén disto, intentarase integrar na maioría das unidades actividades que obriguen ao manexo de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación, á exposición oral, ao desenvolvemento de proxectos etc.

Por outra parte, consideramos que o traballo individual é preciso en certas actividades que serven para asentar coñecementos moi concretos (ortografía, gramática etc.) e tamén noutras que favorecen o autocoñecemento e a expresión dos propios sentimentos (expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.), mais somos conscientes da demanda da sociedade actual de cidadáns e cidadás e profesionais que saiban traballar de modo colaborativo, de aí que se procurarán actividades ideadas para seren resoltas en pares, en pequenos grupos ou en gran grupo; en último lugar, son amplíabeis, por suposto, ao traballo con grupos de niveis educativos diferentes.

No desenvolvemento das tarefas empregaremos diversas estratexias metodolóxicas:

- Repaso de contidos xa vistos no curso anterior.
- Actividades que permitan anticipar as ideas previas que o alumnado ten en torno aos distintos contidos.
- Fincapé nos hábitos de traballo: reponder as actividades do libro; utilización do dicionario, facer cadros, resumos, esquemas...

- Exposición do profesorado utilizando diferentes soportes, explicando aqueles conceptos máis complexos e novidosos.
- Fomento do uso das TIC para resolver actividades, realizar traballos, ampliar información do libro,....
- Creación de textos e lectura posterior en voz alta para que os demais valoren a creatividade de cada alumno e así favorecer o xuízo crítico e o traballo cooperativo.
- Fomento do clima adecuado que favoreza o traballo reflexivo individual.

Materiais e recursos didácticos

En 4º de ESO empregaremos o libro de texto *Lingua e literatura 4º ESO*, da editorial Obradoiro-Santillana, así como outros materiais de apoio que poden axudar a reforzar e ampliar o estudos dos contidos desta materia. Son os seguintes:

- Libro virtual e CD.
- Recursos fotocopiáveis, con actividades de reforzo e ampliación e lecturas complementarias.
- Materiais de avaliación.
- Enlaces web que o profesorado irá suxerindo.

Proposta de temporalización das unidades

Tendo en conta que imos ter de referencia o libro de texto e que este aparece dividido en 12 unidades, intentarase abordar catro unidades por

cada trimestre cos respectivos bloques de contido que se establece no currículo, a saber, Comunicación oral. escoitar e falar; Comunicación escrita. Ler e escribir; Funcionamento da lingua; Lingua e sociedade; Educación literaria. Deste xeito realizaranse tres exames, como mínimo, por trimestre: un exame do libro de lectura e os outros dous dos diferentes bloques de contidos seguindo o criterio de distribución do libro, é dicir, un exame das unidades 1 e 2 do libro de texto, outro coas unidades 3 e 4, correspondentes ao 1º trimestre; e así sucesivamente. Con todo, a distribución dos contidos por trimestre non debe ser ríxida e fica sometida a calquera modificación da temporalización que for preciso realizar, sempre tendo en conta o ritmo de aprendizaxe do alumnado e a atención á diversidade.

Instrumentos e procedementos de avaliación

Para 4º de ESO o sistema de cualificación para a avaliación ordinaria obterase de acordo coa suma das puntuacións parciais dos seguintes apartados:

1. **Exames: 60%** da cualificación global. Realizaranse dous exames por avaliación sobre comprensión, análise e produción textual, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Para que poidan facer media entre eles é necesaria unha nota mínima de 3 puntos. Se non se obtivese esa nota mínima consideraríase suspensa a avaliación.

2. **Traballos escritos: 10%** da nota global. Recolleranse dous traballos escritos relacionados con tarefas de comprensión, análise e expresión textual.
3. **Prácticas de expresión oral: 10%** da nota global. Será avaliada na práctica diaria na aula, así como nas exposicións orais que cada estudante debe facer ao longo do curso. Realizarase , como mínimo, unha práctica oral planificada, individual ou en grupo, por cada trimestre. Así mesmo, nas intervencións espontáneas na aula descontarase 0,1 punto por cada aviso que o profesorado faga por non falar en galego durante a clase pois, aínda que pareza obvio, non se cumpre o feito de que o alumnado utilice o galego como lingua vehicular.
4. **Lectura: 10%** da nota global. Establécese que o alumnado debe ler un libro por avaliación , e realizar a proba de control (oral ou escrita) que estableza previamente o profesorado. A non superación das probas de lectura supón, independentemente da nota obtida, a realización dunha tarefa por parte do alumno para recuperar a dita proba de lectura. Ademais, poderá ler un máximo de dous libros voluntarios por avaliación, que computarán ata 0,25 puntos cada un e que se sumarán á nota global do trimestre, pero sempre a partir do aprobado.
5. **Caderno e deberes: 5%** da nota global. Valorarase que o alumno faga os exercicios con corrección e de maneira autónoma. Terase en conta que o caderno estea limpo, ordenado, completo e revidado. Deberá recoller tanto as tarefas que se realizan na aula como as que se manden para a casa adecuadamente presentadas e corrixidas. De non realizar as tarefas encomendadas, marcaráselle un negativo na súa ficha de seguimento. Cada negativo descontará 0,1 da porcentaxe reservada para este apartado, de tal maneira que por acumulación de negativos, pode chegar a desaparecer esa puntuación.

6. **Comportamento, actitude e participación: 5 %** da nota global. Este apartado servirá para redondear os decimais da nota global, ben pode ser para subir nota ou para baixala, dependendo dun comportamento adecuado tanto cos compañeiros como co profesorado, na que se aprecie un respecto mutuo seguindo as normas mínimas de educación e convivencia.

Das cualificacións de todas as probas e traballos restarase puntuación por erros ortográficos (máximo 2 puntos) e de presentación (máximo 0,5 puntos). As faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- Faltas moi graves: Aquelas solucións que son alleas ó sistema lingüístico do galego (tempos compostos, mala colocación do pronome átono...). Descontaranse **0'1**.
- No resto dos casos, solucións ortográficas contrarias á norma lingüística (b/v ,h, y, acentuación diacrítica...) descontaranse **0'05** puntos.

No caso de que se descubra a un alumno ou alumna copiando nalgunha proba ou traballo en que non estea expresamente permitido, anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo se considere oportuno, que pasará a computar como un cero para os efectos da avaliación trimestral.

A nota de cada avaliación calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior.

A cualificación da avaliación final obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións, sempre que estean todas aprobadas.

As pautas para a presentación tanto de traballos, exames e caderno serán as mesmas que para 1ºESO.

Recuperacións

Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións supere os 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un ou dous exames de recuperación, respectivamente, sobre os contidos da/s avaliación/s.

Pola contra, o alumnado que non superase ningunha das tres avaliacións deberá presentarse ao exame da convocatoria extraordinaria de setembro.

Ao comezo do curso informárase detalladamente ao alumnado sobre estes procedementos e instrumentos de avaliación e mais sobre os criterios de avaliación e de cualificación.

Procedemento para a avaliación da materia pendente

No caso de que o alumnado demostre no curso que está a realizar unha evolución satisfactoria nas dúas primeiras avaliacións, quedaralle aprobado a materia pendente do curso ou cursos anteriores. Se a profesora observa que a evolución non é positiva poderáselle facilitar ao alumnado actividades de recuperación que servirán de repaso para realizar o exame na data oficial que se realizará no mes de maio.

BACHARELATO

Introdución

As linguas son instrumento de comunicación e de interacción social, de conservación e transmisión de coñecemento, de participación cidadá na vida social, de investigación, creación, experimentación e descuberta. A través delas achegámonos ao xeito de vida e ás formas de pensamento doutros pobos e dos seus patrimonios culturais.

A formación lingüística é un instrumento que ten como obxecto falar, ler e escribir sobre emocións, afectos e experiencias, sobre o mundo, é un medio para as relacións interpersoais e o recoñecemento da alteridade, é motor do noso pensamento e das nosas reflexións e porta de acceso ao coñecemento. Ten que ser unha ferramenta para a equidade, xa que debe facilitar os medios necesarios para comunicar no ámbito educativo e na vida profesional e social, nomeadamente en contextos formais e educativos, ademais de sensibilizar cara aos usos creativos e lúdicos das linguas e permitir unha achega ao patrimonio literario e cultural que estas propician.

A educación plurilingüe e intercultural adopta enfoques plurais transversais e integradores. A súa finalidade é promover o uso integral do repertorio lingüístico, discursivo, estratéxico e intercultural que posúe o alumnado e que vai adquirindo ao longo das súas diversas experiencias lingüísticas dentro e fóra do ámbito educativo. Pola súa banda, mediante o diálogo intercultural póñense en xogo dispositivos de relación social esenciais, como son o recoñecemento do outro como lexítimo, o reforzamento da identidade propia no recoñecemento da identidade das demais persoas, a aceptación da diversidade persoal, social e cultural e o respecto dos dereitos fundamentais. Aínda que cada lingua ten as súas características propias, que requiren un tratamento e

un traballo específicos, hai determinados aspectos do currículo que precisan ben seren abordados de maneira parella e utilizar a mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de aprendizaxe do alumnado, segundo contempla o artigo 8 do Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.

O tratamento integrado das linguas debe considerar o punto de partida diferente de cada unha delas. Xa que logo, non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega. Cómpre favorecer o uso e a aprendizaxe desta lingua de xeito que se impulse a súa normalización. O alumnado galego debe rematar a súa escolarización co nivel de usuario competente nas dúas linguas oficiais, galego e castelán, o que implica a utilización adecuada e eficaz das dúas nun amplo repertorio de situacións comunicativas, propias de diferentes ámbitos, cun grao crecente de formalidade e complexidade.

O tratamento de todos estes contidos abordarase desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un deses contidos ten coas competencias clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliábeis, no currículo da materia.

A avaliación, por iso mesmo, será competencial e terá en conta a relación que se establece no currículo entre os estándares de aprendizaxe, detallados en cada bloque e as competencias clave.

A materia de Lingua Galega e Literatura preséntase estruturada en cinco bloques:

- Bloque 1, "**Comunicación oral. escoitar e falar**", atende ao uso oral da lingua. Incide, sobre todo, na necesidade de que o alumnado galego teña modelos de fala adecuados e poida pór en práctica a súa lingua dentro e fóra da aula en contextos formais e informais.

- Bloque 2, "**Comunicación escrita. Ler e escribir**", ocúpase da comprensión e a produción escrita.
- Bloque 3, "**Funcionamento da lingua**", integra contidos relacionados co código e a súa organización e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua coa finalidade de capacitar para o seu uso correcto, sen concibir os coñecementos lingüísticos como un fin en si mesmo.
- Bloque 4, "**Lingua e sociedade**", pretende que o alumnado comprenda os procesos sociolingüísticos e identifique os prexuízos para a súa superación. Así mesmo, persegue que recoñeza e empregue termos sociolingüísticos de xeito preciso.
- Bloque 5, "**Educación literaria**", asume o obxectivo de facer do alumnado lectorado competente, que integre a lectura como un mecanismo de comprensión do propio eu e da sociedade ao longo de toda a súa vida, a través do achegamento á historia da literatura galega, así como ás súas obras e aos seus autores e autoras máis salientables, recoñecendo a vinculación destes produtos literarios coa propia historia de Galiza.

Obxectivos

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

- b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado

Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

As competencias clave son as seguintes:

1. **Competencia en comunicación lingüística (CCL):** A creación e interpretación de emisións orais, a lectura de textos de diversa índole, así como a composición de producións escritas planificadas sobre os temas propostos, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección ortográfica e cunha coidada presentación, amais da participación en interaccións orais de acordo coas normas establecidas e da realización de producións orais planificadas, son todas elas actividades que contribúen a un desenvolvemento activo das competencias en comunicación lingüística.
2. **Competencia para aprender a aprender (CAA):** a interrelación dos contidos conceptuais estudados na clase coa lectura de textos de carácter literario, histórico ou documental reforza as estratexias cognitivas e permite unha adquisición pertinente e contextualizada dos citados contidos. A análise crítica de diferentes discursos contribúe a desenvolver estratexias para a comprensión do sentido literal e o significado implícito de calquera tipo de texto.
3. **Competencia dixital (CD):** A procura de información, non só escrita, senón tamén audiovisual a través da rede, e a elaboración, tratamento e presentación da información en formato dixital permite desenvolver esta competencia.
4. **Competencia social e cidadá (CSC):** Comprender a situación da propia lingua axuda a apreciar a diversidade lingüística e cultural como un dereito dos pobos e dos individuos e como unha riqueza para a Humanidade. Tomar conciencia do protagonismo social e individual á hora de transformar a realidade, contribuíndo ao proceso de valorización do idioma e da súa normalización social, leva consigo a adquisición dunha posición activa dentro da sociedade e do devenir da mesma.

5. **Competencia Matemática e Competencias Básicas en Ciencia e Tecnoloxía (CMCCT):** Contribuirase ao coñecemento e análise das transformacións industriais e tecnolóxicas e as súas repercusións, positivas e negativas, sobre a vida humana e do planeta en xeral. O respecto e coidado do medio, o uso responsábel dos recursos naturais, o consumo racional e crítico son elementos para a calidade de vida. Unha visión crítica co discurso antropocéntrico e o desenvolvemento das ferramentas cognitivas (lingüísticas e interpretativas) permitirán tomar decisións con autonomía e iniciativa nun mundo onde os cambios científicos e tecnolóxicos teñen unha influencia decisiva na vida individual e colectiva.
6. **Conciencia e Expresións Culturais (CEC).** Favorécese o coñecemento, comprensión e valoración crítica das manifestacións culturais e artísticas e a súa utilización como fonte de enriquecemento persoal e de goce, valorando a súa protección e conservación como parte do patrimonio dos pobos. O estudo da historia da lingua e da literatura contribúe ao coñecemento básico de diferentes obras e manifestacións destacadas do patrimonio cultural, ao mesmo tempo que capacita para identificar as relacións existentes entre esas manifestacións e a sociedade e as persoas que as crearon. Permite coñecer os diferentes estilos artísticos e literarios que se sucederon na ao longo da Historia, nomeadamente nos períodos medieval, moderno e contemporáneo.
7. **Autonomía e Iniciativa Persoal (AIP).** Contribúese a que o alumnado sexa quen de deseñar, artellar, desenvolver e avaliar accións e proxectos, individuais ou colectivos, con creatividade, confianza, responsabilidade e sentido crítico.

1º BACHARELATO

Concreción dos obxectivos para 1º BAC

- Comprender o contido e a intención comunicativa de textos orais, escritos e audiovisuais de diferente tipoloxía.
- Expresar por escrito e oralmente o contido dunha mensaxe axustando o discurso a diferentes situacións comunicativas (especialmente ás do ámbito académico) e mantendo a coherencia, a corrección gramatical, a adecuada presentación e a utilización dos principais elementos cohesivos.
- Desenvolver habilidades de escoita con interese e respecto.
- Expoñer oralmente textos de diversa tipoloxía.
- Usar correctamente de xeito oral e escrito a nosa lingua e valorala positivamente.
- Planificar, realizar e corrixir as propias producións.
- Identificar as clases de palabras e as súas funcións sintácticas básicas.
- Buscar e seleccionar información coa axuda das TIC.
- Coñecer a realidade multilingüe do mundo, de Europa e do Estado español valorando positivamente a riqueza que representa e fomentar o desenvolvemento da competencia pluricultural e, en especial, o da plurilingüe.
- Coñecer os principais conceptos de sociolingüística.
- Coñecer a historia social da lingua desde os seus inicios ata 1916.

- Coñecer e valorar a diversidade lingüística, o plurilingüismo e a nosa relación coa lusofonía.
- Coñecer a literatura galega desde as súas orixes ata 1916 e comentar textos literarios.

Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e o grao mínimo de consecución.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais e audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CLL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica as ideas principais e secundarias
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Sintetiza o contido dun texto ou responde preguntas concretas relativas á comprensión de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sintetiza as ideas principais, escoita e toma anotacións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Comprende as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación, charla ou conferencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.3. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			ou de divulgación científica e cultural.		
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.2.4. escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	
<ul style="list-style-type: none"> b d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (entrevistas, documentais, series e películas). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais e audiovisuais dos medios de comunicación (entrevistas, documentais, series e películas). 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.1. Recoñece a intención comunicativa, as ideas principais e relevantes de programas de radio e televisión (entrevistas, documentais, series e películas). LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación social. LGB1.3.3. Analiza e explica os recursos verbais e non verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CCL CSC CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica as ideas principais dos distintos Xéneros informativos.
<ul style="list-style-type: none"> a b e m 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Desenvolver habilidades de escoita activa, para identificar os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao texto.. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. LGB1.4.2. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral; respecta as quendas e as opinións alleas. LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSC CCL CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Dálle importancia á coherencia, cohesión, entoación, timbre, linguaxe corporal e ás emocións ao falar.
<ul style="list-style-type: none"> d 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes 	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Planifica textos orais, presenta contidos e utiliza o

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g ▪ i ▪ m 	<p>con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.</p>	<p>contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.</p>	<p>e ben cohesionados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<p>registro e a prosodia adecuada</p>
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.4. Utiliza o registro adecuado á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.5. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.6. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Presentación oral de textos expositivos e argumentativos, do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Expor oralmente con rigor e claridade un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desenvolve un tema do currículo con bastante claridade e rigor, aínda presenta algúns erros gramaticais. Procura empregar léxico preciso e trata de evitar os coloquialismos e palabras comodín. Emprega algúns recursos verbais e non verbais en textos expositivos. Procura adecuar o texto á intención, o tema e o xénero.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.3. Emprega recursos verbais e non verbais en textos expositivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.4. Adecúa o texto segundo a intención comunicativa, o tema e o xénero textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce textos, participa na oralidade e emprega un léxico adecuado e variado.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dá argumentos, aplica normas de cortesía, sabe escoitar e é tolerante na comunicación oral.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desenvólvese eficazmente na oralidade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Aplicación dos coñecementos 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Recoñece en exposicións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece dificultades e

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<p>gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.</p>	<p>á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.</p>	<p>propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada) e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<p>procura mellorar.</p>
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSEIEE 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece erros, rexeita prexuízos na oralidade e dá valor á variante propia falada
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB.1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC 	
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicación de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para comprender, analizar e comentar o texto na súa integridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para comprender, analizar e comentar o texto na súa integridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Recolle as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recolle ideas fundamentais, distingue tema e usa recursos para facilitar a comprensión lectora.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Interpreta o sentido global do texto, identifica o propósito comunicativo do/da autora e emite opinións e xuízos sobre a mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Distingue o tema principal e os subtemas e compón o esquema xerarquizado das ideas do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión e complementar a información do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	
<ul style="list-style-type: none"> b h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Planificación e produción de textos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas gramaticais e ben presentados. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Compoñer producións escritas planificadas adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.1. Selecciona e presenta os contidos dos seus textos de forma clara e ordenada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Presenta contidos con claridade, utiliza o rexistro adecuado e usa as normas do idioma.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.2. Identifica e describe as características lingüísticas dos distintos tipos de rexistro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.3. Utiliza o rexistro lingüístico axeitado á situación comunicativa das súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.4. Utiliza mecanismos variados de cohesión lingüística. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.5. Axústase ás normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> b d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprensión, produción e síntese de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural (dicionarios, glosarios e enciclopedias). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprender, producir e sintetizar o contido de textos expositivos e argumentativos de tema especializado do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza tanto o contido de materiais de consulta (dicionarios, glosarios e enciclopedias) e textos argumentativos e expositivos (ensaos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende e sintetiza textos escritos e distingue tema estrutura e ideas principais e secundarias.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Identifica o tema e a estrutura de textos de carácter expositivo e argumentativo, de tema especializado, propios do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.3. Sintetiza e distingue as ideas principais e as secundarias de textos de carácter expositivo e argumentativo propios do ámbito educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.4. Analiza os recursos verbais e non verbais dos textos expositivos e argumentativos de tema especializado e valóraos en función da intención comunicativa do/da autor/a, do tema e do xénero textual. ▪ LGB2.3.5. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección ortográfica e gramatical. ▪ LGB2.3.6. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprensión, produción e valoración de textos procedentes dos medios de comunicación social tanto os publicitarios como os periodísticos de carácter informativo e de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprender, producir e valorar de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Comprende, produce e valora de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende e valora os textos publicitarios rexeitando os posibles usos discriminatorios.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Interpreta as mensaxes publicitarias e recoñece os elementos de persuasión dos anuncios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.3. Identifica e rexeita as ideas e os usos lingüísticos discriminatorios dos textos publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Análise dos textos descritivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Caracterizar, identificar e producir textos descritivos pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos descritivos e produce outros textos similares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue e analiza textos descritivos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Análise dos textos expositivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Caracterizar, identificar e producir textos expositivos pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos expositivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe analizar e producir textos expositivos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Análise dos textos narrativos: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Caracterizar, identificar e producir 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.1. Produce, identifica e analiza a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe analizar e producir

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ f ▪ h 	<p>intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.</p>	<p>textos narrativos pertencentes a distintos ámbitos de uso.</p>	<p>intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos narrativos.</p>		<p>textos narrativos.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Análise dos textos argumentativos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Caracterizar, identificar e producir textos argumentativos pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe analizar e producir textos argumentativos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Análise dos textos dialogados: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Caracterizar, identificar, analizar e producir textos dialogados pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe analizar e producir textos dialogados.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas ou dixitais e posterior organización e revisión dos textos cos recursos que ofrecen as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Planificar, producir e revisar textos de investigación a partir da información obtida en fontes impresas e dixitais e con axuda dos recursos que ofrecen as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Consulta fontes dixitais, contrasta e selecciona a información relevante mediante fichas-resumo. ▪ LGB2.10.2. Planifica os escritos en función dunha orde predefinida e revisa o proceso de escritura con axuda de ferramentas dixitais. ▪ LGB2.10.3. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consulta os medios dixitais para seleccionar información e respecta as normas dos traballos escritos.
Bloque 3. Funcionamento da lingua					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecemento e reflexión sobre os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e disciplinas lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Verificar o coñecemento formal e a capacidade de reflexión sobre a lingua que posúe o alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Emprega os principais coñecementos de Lingüística Xeral para comprender e analizar textos alleos de distintos ámbitos e para producir, compor e revisar textos propios e de temáticas diversas vinculados á comunicación e á linguaxe. ▪ LGB3.1.2. Describe os principais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe trasladar aos textos os coñecementos de Lingüística Xeral.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e diversas disciplinas lingüísticas.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Coñecemento dos diferentes rexistros lingüísticos e dos factores que inciden no uso da lingua en distintos ámbitos e valoración da importancia de utilizar o rexistro adecuado en relación coa situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecer e utilizar os diferentes rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais valorando a importancia de usar o rexistro axeitado a cada momento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais e escritos en función da intención comunicativa. ▪ LGB3.2.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro axeitado a cada situación comunicativa e aplícao nas súas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece rexistros e sabe aplicalo a textos orais ou escritos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Producción de textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Producir textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Produce textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce textos escritos con corrección.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Caracterización morfolóxica, semántica e sintáctica do substantivo e do adxectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer e identificar os trazos característicos das categorías gramaticais substantivo e adxectivo, explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Identifica e explica os usos e valores do substantivo e do adxectivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica a importancia de substantivos e adxectivos nun contexto comunicativo.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñecemento, tipoloxía e caracterización dos determinantes (artigo, demostrativo, posesivo, interrogativos, exclamativos, cuantificadores e identificadores). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos determinantes, explicando os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Identifica e explica os usos e valores dos determinantes, relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica valores e usos de determinantes nun texto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecemento, descrición e uso da categoría verbal e das perífrases verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do verbo e as perífrases verbais e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Identifica e explica os usos e valores dos verbos e das perífrases e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica valores e usos dos verbos nun texto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento, observación, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecer en textos de diversa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Identifica, explica e usa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usa conectores para dar

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
	uso e explicación dos conectores textuais.	índole e usar nas producións propias orais e escritas os diferentes conectores textuais.	distintos tipos de conectores que lle proporcionan cohesión a un texto.	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	cohesión a un texto.
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Coñecemento, caracterización e tipoloxía do adverbio e das locucións adverbiais. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do adverbio e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.8.1. Identifica e explica os usos e valores dos adverbios e das locucións adverbiais e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica valores e usos dos adverbios nun texto.
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Coñecemento, caracterización e tipoloxía dos pronomes. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos pronomes e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.9.1. Identifica e explica os usos e valores dos pronomes e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica valores e usos dos pronomes nun texto.
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	<ul style="list-style-type: none"> Participa na elaboración de materiais multimedia.
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Procura mellorar a comprensión e produción de textos.
Bloque 4. Lingua e sociedade					
<ul style="list-style-type: none"> p 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Funcións sociais da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Distinguir as funcións sociais da lingua e determinar a situación do galego respecto a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Distingue as funcións sociais da lingua e determina a situación do galego respecto a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Distingue as funcións sociais da lingua.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
p	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica. ▪ B4.3. A lusofonía. ▪ B4.4. Multilingüismo e plurilingüismo. Lingua minoritaria e lingua minorizada. Conflito lingüístico e diglosia. Ecolingüismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica, determinar o papel da lusofonía, distinguir conceptos básicos de contacto de linguas e describir os fundamentos do ecolingüismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe describir a diversidade lingüística no mundo e darlle importancia á lusofonía.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Determina o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI e a súa importancia cultural e económica desde a perspectiva galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.3. Diferencia e explica os conceptos de multilingüismo, plurilingüismo, lingua minoritaria e lingua minorizada, conflito lingüístico e diglosia e describe os fundamentos do ecolingüismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	
p	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Historia da lingua: do latín ao galego; situación lingüística da Península antes da romanización; substrato e o estrato latino (principais evolucións fonéticas do latín ao galego). A Romanización e o nacemento das linguas romances; o superestrato. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Describir a historia da lingua do latín ao galego e distinguir os elementos constitutivos deste. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Describe a romanización e o nacemento das linguas romances. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe recoñecer o nacemento das linguas romances e o substrato, estrato e superestrato.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.2. Identifica e describe os diferentes elementos constitutivos do galego ao longo da historia (substrato, estrato e superestrato). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
p	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e as familias léxicas irregulares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Recoñecer os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e citar exemplos, así como distinguir as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Recoñece os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e cita algún exemplo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue cultismos.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.2. Distingue as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue familias léxicas.
p	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Historia da lingua: o galego antigo (Idade Media), emerxencia e declive, características lingüísticas, contexto histórico e cultural, e situación sociolingüística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar e describir as características lingüísticas fundamentais do galego antigo, o seu contexto e identificalo en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Identifica e describe as características lingüísticas fundamentais do galego antigo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe describir e identificar o galego antigo.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.2. Describir o contexto histórico e cultural do galego antigo así como a súa situación sociolingüística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.5.3. Identifica o galego antigo en documentos non literarios e literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> p 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Historia da lingua: galego medio; dialectalización da lingua (séculos XVI, XVII e XVIII); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describir o seu contexto e identificalo en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describe o seu contexto e identifícao en textos. LGB4.6.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego medio así como a súa situación sociolingüística. LGB4.6.3. Analiza a repercusión desta etapa de dialectalización da lingua no desenvolvemento posterior do galego. LGB4.6.4. Identifica o galego medio en documentos non literarios e literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CSC CCL CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Distingue as características do galego antigo.
<ul style="list-style-type: none"> p 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Historia da lingua: galego moderno (desde o século XIX ata 1916); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata 1916), describir o seu contexto e identificalo en textos, elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos anteriores a 1916. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata 1916). LGB4.7.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) así como a súa situación sociolingüística. LGB4.7.3. Analiza a repercusión da etapa de nacemento do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) no desenvolvemento posterior da lingua. LGB4.7.4. Identifica o galego moderno (desde o século XIX ata 1916) en documentos non literarios e literarios. LGB4.7.5. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CSC CCL CCL CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Distingue as características do galego moderno e identifica o galego moderno en documentos literarios e non literarios.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			describen e analizan textos anteriores a 1916.		
Bloque 5. A literatura.					
e n	B5.1. Definición dos conceptos "literatura" e "texto literario", caracterización dos diferentes xéneros e análise dos seus principais recursos formais e descrición da cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	B5.1. Definir "literatura" e "texto literario", caracterizar os diferentes xéneros e analizar os seus principais recursos formais e describir a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	LGB5.1.1. Define "literatura" e "texto literario", caracteriza os diferentes xéneros e analiza os seus principais recursos formais e describe a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	CCL	Distingue xéneros literarios e sabe describir a cronoloxía da historia da literatura galega.
			LGB5.1.2. Compara textos de diferentes xéneros, caracterizándoos a partir dos seus trazos formais e estruturais definitorios.	CCL	
			LGB5.1.3. Adscribe á súa época autores/as e textos destacados da historia da literatura galega.	CCL	
e n	B5.2. Definición de "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, relación histórica da súa vitalidade e mais das principais manifestacións e compilacións realizadas nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	B5.2. Definir "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, historiar a súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	LGB5.2.1. Define "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, concreta a historia da súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	CCL	Sabe identificar manifestacións da literatura de tradición oral e sabe analizar textos de tradición oral.
			LGB5.2.2. Le e comenta textos dos diferentes xéneros da literatura galega de tradición oral e identifica os seus principais trazos formais, estruturais e temáticos.	CCL	
e n	B5.3. A literatura medieval: contextualización sociohistórica e sociolingüística das súas orixes, definición das características principais e análise da lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de	B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura medieval: contextualizar sociohistórica e sociolingüísticamente as súas orixes, definir as características principais e analizar a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de	LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a literatura medieval: contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente as súas orixes, define as características principais e analiza a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de	CCL	Sabe distinguir a lírica profana a relixiosa e a prosa medieval.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
	escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.	escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.	escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.		
▪ e ▪ d ▪ n	▪ B5.4. Lectura de textos significativos da literatura medieval, identificación das súas características temáticas e formais e relación destas co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	▪ B5.4. Ler textos significativos da literatura medieval, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	▪ LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da literatura medieval, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	▪ CCL	▪ Sabe facer comentario de textos medievais.
▪ e ▪ n	▪ B5.5. A literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción desta etapa, e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais.	▪ B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualizar sociohistórica e sociolingüísticamente a produción desta etapa, e describir e analizar as obras e os/as autores/as principais.	▪ LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente a produción desta etapa, e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais.	▪ CCL	▪ Sabe analizar e describir a literatura dos séculos escuros.
▪ e ▪ d ▪ n	▪ B5.6. Lectura de textos significativos da literatura do galego medio, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	▪ B5.6. Ler textos significativos da literatura do galego medio, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	▪ LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da literatura do galego medio, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	▪ CCL	▪ Sabe analizar textos do galego medio.
▪ e ▪ n	▪ B5.7. A literatura do Rexurdimento: contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais deste período.	▪ B5.7. Identificar, analizar e describir a literatura do Rexurdimento: contextualizar sociohistórica e sociolingüísticamente a produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e describir e analizar as obras e os/as autores/as principais deste período.	▪ LGB5.7.1. Identifica, analiza e describe a literatura do Rexurdimento: contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente a produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais deste período.	▪ CCL	▪ Sabe analizar e describir a literatura do século XIX.
▪ e ▪ d ▪ n	▪ B5.8. Lectura de textos significativos dos/das principais autores/as do Prerrexurdimento, o Rexurdimento pleno e os comezos do século XX ata 1916, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao	▪ B5.8. Ler textos significativos dos/das principais autores/as do Prerrexurdimento, o Rexurdimento pleno e os comezos do século XX ata 1916, identificando as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que	▪ LGB5.8.1. Le e comenta textos representativos da literatura do Rexurdimento (tanto do Prerrexurdimento como do Rexurdimento pleno e a literatura de comezos do século XX ata 1916), caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co	▪ CCL	▪ Sabe analizar textos literarios do Rexurdimento.

	Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
	que pertencen.	pertencen.	contexto sociohistórico e sociolingüístico.		

Metodoloxía didáctica

A sociedade actual require a capacidade de enfrontarse a unha grande cantidade de información. Por este motivo o seu tratamento é un dos obxectivos do sistema educativo. Este reto concrétase na necesidade de integrar o manexo de diversos soportes e fontes, utilizando tanto medios audiovisuais coma informáticos, enfrontando o alumnado coa tarefa de busca, selección, análise e interpretación da información e axudándolle a desenvolver a súa capacidade crítica con respecto a ela. A biblioteca do centro móstrase así como un recurso cun alto valor dentro da comunidade educativa que deberemos ter moi en conta á hora de programar as nosas actividades docentes.

Débase ter en conta igualmente a necesidade de traballar coas catro destrezas lingüísticas básicas (entender, falar, ler e escribir) dun xeito integrado, ben que é aconsellable nesta etapa darlles prioridade a aquelas que se detecten como as máis deficitarias para o noso alumnado dependendo do contexto.

As materias lingüísticas, en xeral, contribúen de forma importante ao desenvolvemento e aprendizaxe do currículo por canto que son instrumentos de comunicación, soporte básico do coñecemento, vehículo para as relacións sociais e para a expresión

emocional. Neste sentido, para desenvolver o currículo da materia de lingua galega e literatura, seguiranse as orientacións metodolóxicas que pasamos a enunciar:

1. Adoptar un enfoque principalmente comunicativo no ensino e aprendizaxe da lingua, que faga do texto a unidade comunicativa fundamental e que favoreza o emprego do idioma, tanto oralmente como por escrito, en distintas funcións e contextos de uso. Por tanto, as habilidades e estratexias lingüísticas deben ser obxecto de especial atención sen por iso desdeñar a reflexión e o coñecemento do código lingüístico nin renunciar ao dominio das normas e usos gramaticais.
2. Proporcionar e traballar con textos de distinta tipoloxía e natureza, especialmente expositivos e argumentativos.
3. Promover a utilización da diversidade de fontes e recursos existentes para a obtención da información.
4. Propiciar a implementación de procesos de busca guiada da información, tanto na biblioteca coma na internet ou noutros medios e fontes, así como a composición satisfactoria de textos utilizando distintos soportes.
5. Propiciar non só actividades individuais, senón tamén grupais, que favorezan o intercambio respectuoso de ideas, a elaboración de discursos argumentativos e o espírito crítico e cooperativo.
6. Facer lectura, interpretación e valoración de obras literarias.
7. Propiciar dinámicas que impliquen o alumnado e o leven á participación na planificación e avaliación das súas propias actividades.

A metodoloxía será, pois, dinámica e participativa: fomentarase o traballo conxunto de todo o grupo-clase baixo a coordinación e orientación da profesora ou profesor. A función do ensinante consistirá, sobre todo, en organizar o traballo do alumnado e fomentar a aprendizaxe por descubrimento, recorrendo só o necesario ás exposicións maxistras e dinamizando o grupo-clase para que en ningún momento caia na pasividade e na recepción maquinal de contidos que se asimilan sen a máis mínima reflexión.

O método basearase fundamentalmente na lectura, análise, comentario e produción de textos de diversos tipos. Aproveitando o método de ensino unitario da lingua e a literatura, procurarase en ocasións a coincidencia de textos para análise literaria e para análise lingüística; ademais, empregaranse outros textos non literarios para recoñecer e analizar os procesos de construción textual co obxectivo de que o alumnado elabore os seus propios textos conforme eses procedementos construtivos.

Materiais e recursos didácticos

Canto aos materiais, traballarase con libro de texto, *Lingua e Literatura 1º Bacharelato*, da autoría de Isabel González Avión, Emilio Xosé Ínsua López e Ramón Rocamonde Gómez, publicado polo Consorcio Editorial Galego, que as alumnas e alumnos manexarán de xeito bastante autónomo, facendo as súas consultas guiados polo/a profesor/a, realizando as actividades e

comentarios de texto que nel se propoñen e, finalmente, elaborando as súas propias notas, guións, resumos e esquemas para desenvolver os distintos temas.

O libro de texto será completado con material diverso e en distintos soportes:

- Fichas de traballo e cadernos de traballo.
- Presentacións dixitais preparadas pola profesora/profesor ou polo propio alumnado.
- Fontes bibliográficas diversas, como dicionarios enciclopédicos, coleccións de historia de Galiza e de historia universal, coleccións de arte, atlas xeográficos, libros de divulgación...
- Vídeos en DVD ou na Rede.
- Páxinas Web e blogs sobre aspectos literarios, históricos ou sobre temas de actualidade.
- Selección de artigos de prensa impresa ou dixital ou de documentos referidos á actualidade.
- Obras literarias axeitadas á idade e madurez intelectual do alumnado.
- Selección de textos literarios (poéticos, narrativos e teatrais) para a súa lectura e análise.

Proposta de temporalización das unidades

Intentarase abordar en cada trimestre os contidos que figuran no libro de texto diferenciados en cinco bloques: 1. Lingua e sociedade, 2. Morfoloxía, 3) Tipoloxía textual; 4) Historia da lingua, 6) Literatura. Deste xeito realizaranse tres exames, como

mínimo , por trimestre: un do libro de lectura e os outros dous dos diferentes bloques de contidos. Con todo a distribución dos contidos por trimestre non debe ser ríxida e fica sometida a calquera modificación da temporalización que for preciso realizar, sempre tendo en conta o ritmo de aprendizaxe do alumnado e a atención á diversidade.

Instrumentos e procedementos de avaliación

A avaliación será continua, formativa e integradora. No proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno/a non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo en canto se detecten dificultades, procurando así a mellora do proceso de aprendizaxe. Realizaranse 3 avaliacións coas súas correspondentes cualificacións, segundo o calendario fixado pola Xefatura de estudos.

A continuación detállase o sistema de cualificación para a avaliación ordinaria:

1. Exames: 75 % da cualificación global. Realizaranse dous exames por avaliación sobre comprensión, análise e produción textual, funcionamento da lingua, lingua e sociedade e mais literatura. Para que se poida facer media entre eles é necesaria unha nota mínima de 3 puntos. De non acadar un 3 nun deses exames, consideraríase suspensa a avaliación. No caso de que un alumno ou alumna non acade as porcentaxes mínimas nunha das partes, tal e como se detalla a continuación, consideramos suspenso o exame e, polo tanto suspensa a avaliación ou recuperación.

	Porcentaxe mínima requirida (da puntuación da pregunta)
--	---

Comprensión, análise e produción textual	40%
Funcionamento da lingua, lingua e sociedade	40%
Literatura	40%

2. Traballos de expresión oral e de expresión escrita: 10% da nota global. Todas aquelas tarefas de expresión oral (intervencións espontáneas na aula e exposicións planificadas), así como traballos de expresión escrita (prácticas de análise e produción textual, cuestionarios de literatura, traballos de síntese-esquematización) ou outras actividades que o alumnado debe entregar á profesora cando se soliciten.

3. Lectura: 10% da nota global. Establécese que o alumnado debe ler un libro por avaliación , e realizar a proba de control (oral ou escrita) que estableza previamente o profesorado. A non superación das probas de lectura supón, independentemente da nota obtida, a realización dunha tarefa por parte do alumno para recuperar a dita proba de lectura. Ademais, poderá ler un máximo de dous libros voluntarios por avaliación, que computarán ata 0,25 puntos cada un e que se sumarán á nota global do trimestre, pero sempre a partir do aprobado.

4. Traballo diario, comportamento, actitude e participación: 5% da nota global. Valorarase que o alumno faga os exercicios con corrección e de maneira autónoma. Así mesmo, este apartado servirá para redondear os decimais da nota global, ben pode

ser para subir nota ou para baixala, dependendo dun comportamento adecuado tanto cos compañeiros como co profesorado, na que se aprecie un respecto mutuo seguindo as normas mínimas de educación e convivencia.

Das cualificacións de todas as probas e traballos restarase puntuación por erros ortográficos (máximo 2 puntos) e de presentación (máximo 0,5 puntos). As faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- Faltas moi graves: solucións que son alleas ao sistema lingüístico do galego, como tempos compostos, mala colocación do pronome persoal átono, etc. Descontaranse 0,2 puntos por cada unha.
- Faltas graves: solucións ortográficas contrarias á norma lingüística (b/v, h, y, etc.) e acentuación diacrítica. Descontaranse 0,1 punto por cada erro.
- Faltas leves: solucións galegas alleas ao estándar vixente e acentuación non diacrítica. Descontaranse 0,05 puntos por cada unha.

No caso de que se descubra a un alumno ou alumna copiando nalgunha proba ou traballo en que non estea expresamente permitido, anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo se considere oportuno, que pasará a computar como un cero para os efectos da avaliación trimestral.

A nota de cada avaliación calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior.

A cualificación da avaliación final obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións, sempre que estean todas aprobadas.

Recuperacións

Cando un alumno/a teña unha avaliación suspensa pode aprobar directamente na final sempre que a media das tres avaliacións supere os 5 puntos; se a media non chega para aprobar directamente ou cando teña suspensas dúas avaliacións deberá realizar un exame de recuperación, sobre os contidos da/s avaliación/s.

Ao comezo do curso informárase detalladamente ao alumnado sobre estes procedementos e instrumentos de avaliación e mais sobre os criterios de avaliación e de cualificación.

2º de BACHARELATO

Concreción dos obxectivos para 2º BAC

- Comprender o contido e a intención comunicativa de textos orais, escritos e audiovisuais de diferente tipoloxía.
- Expresar por escrito e oralmente o contido dunha mensaxe axustando o discurso a diferentes situacións comunicativas (especialmente ás do ámbito académico) e mantendo a coherencia, a corrección gramatical, a adecuada presentación e a utilización dos principais elementos cohesivos.
- Desenvolver habilidades de escoita con interese e respecto.
- Expoñer oralmente textos de diversa tipoloxía.
- Usar correctamente de xeito oral e escrito a lingua galega e valorala positivamente.
- Planificar, realizar e corrixir as propias producións.
- Analizar textos de todo tipo aplicando as regras de análise textual ou comentario crítico.
- Identificar as clases de palabras e recoñecer e aplicar regras lingüísticas na análise morfosintáctica.
- Coñecer a fonética e fonoloxía do galego.
- Buscar e seleccionar información coa axuda das TIC.
- Coñecer os principais conceptos de sociolingüística.
- Coñecer a historia social da lingua desde 1916 ata a actualidade en todos os seus ámbitos e funcións de uso.
- Coñecer e valorar a existencia de estereotipos e prexuízos lingüísticos e a súa repercusión nos usos.

- Coñecer a historia da variedade estándar e identificar as interferencias lingüísticas e as desviacións da norma.
- Coñecer a literatura galega desde 1916 ata a actualidade e comentar textos literarios.
- Ler comprensivamente, analizar e comentar textos literarios do século XX e da actualidade.

Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias clave e grao mínimo de consecución.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
Bloque 1. Comunicación oral: falar e escoitar					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. ▪ LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais. ▪ LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Case sempre identifica a intención comunicativa dos textos orais e a maioría das súas ideas principais e secundarias. ▪ Recolle as ideas principais en resumos ou esquemas. Interpreta textos orais de dificultade media e emite xuízos críticos sobre eles.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende a maior parte dos contidos relevantes dunha presentación ou

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ i 	especializados do ámbito educativo.	clases, charlas, presentacións e videoconferencia).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ presentación (charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<p>charla e case sempre recoñece as distintas estratexias de organización do contido dun tema especializado.</p> <p>Escoita activamente, ás veces toma notas e formula algunha pregunta para aclarar ideas.</p>	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.3. Escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprensión interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (xéneros informativos e de opinión, e da publicidade). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais xornalísticos e publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica a intención comunicativa e o tema en anuncios. ▪ Identifica algunhas características dos xéneros informativos e de opinión e explica algúns recursos verbais e non verbais. ▪ Analiza de forma crítica o contido das mensaxes publicitarias e procura evitar usos lingüísticos discriminatorios. 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.3. Analiza os recursos verbais e non verbais que se empregan na publicidade para convencer os destinatarios 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			ou destinatarias.		
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.4. Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes publicitarias e evita usos lingüísticos discriminatorios. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Desenvolvemento das habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como as normas de cortesía, nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. LGB1.4.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas. LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA CCL CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica algúns recursos que lle dan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. Case sempre respecta as quendas e as opinións alleas e aplica as normas de cortesía. Recoñece a importancia da entoación, as pausas, o volume e a mirada. Habitualmente controla as emocións ao falar en público.
<ul style="list-style-type: none"> d e g h i m 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados. LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Case sempre planifica os seus textos orais e produce discursos coherentes e adecuados, aínda que con algún problema de cohesión. Ás veces consulta fontes de información e revisa

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			esquemas.		<p>os borradores e esquemas.</p> <p>Case sempre presenta os contidos ordenados e claros, cínguese ao tema, pero hai algúns erros gramaticais. En xeral entoa adecuadamente, fai pausas e o seu volume é axeitado. Mira ao auditorio e case sempre consegue controlar as emocións ao falar en público.</p> <p>Exprésase con bastante facilidade e esfórzase en buscar alternativas na expresión. Mantén o rexistro adecuado a maior parte do tempo.</p> <p>Responde as preguntas do auditorio, pero non sempre con seguridade. Ás veces emprega as TIC para documentarse e elabora con elas presentacións adecuadas á situación.</p>
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cínguese ao tema e non divaga. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.5. Exprésase con facilidade e recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.6. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.7. Tenta buscar a complicidade do público e demostra seguridade ao responder as preguntas do auditorio. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.8. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CAA 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación adecuada á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. ▪ LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). ▪ LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada. ▪ LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Case sempre produce textos orais espontáneos coherentes e adecuados á situación, pero presentan algunhas incorreccións. Participa con bastante fluidez nas intervencións espontáneas, coloca ben os pronomes, distingue as 7 vogais, o n velar e o fricativo palatal xordo, pero comete algúns erros morfosintácticos. De cando en vez emprega fraseoloxía nas súas intervencións orais espontáneas e procura variar o seu léxico.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Exposición oral de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Expor oralmente, con rigor e claridade, un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desenvolve un tema do currículo con bastante claridade e rigor, aínda que presenta algúns erros gramaticais. ▪ Procura empregar léxico preciso e trata de evitar os coloquialismos e palabras comodín.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Con frecuencia expón argumentos comprensibles, pero non moi convincentes e ás veces comenta as intervencións dos demais. ▪ Case sempre respecta as quendas e as opinións alleas e procura evitar a linguaxe discriminatoria.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desenvólvese eficazmente na maior parte das situacións da vida diaria e de traballo e, ás veces, participa en conversas informais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer, en exposicións orais propias e alleas, as dificultades expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Con frecuencia recoñece nas súas exposicións e nas alleas, algunhas incoherencias, repeticións, caídas de

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			mal uso dos rexistros (pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada), e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.		rexistro, castelanismos ou erros fonéticos. Ás veces deseña algunha estratexia para mellorar autonomamente.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega. LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega. LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCL CSC CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> A maior parte das veces recoñece a pronuncia galega correcta, identifica algúns erros nas producións alleas e case sempre produce discursos orais que seguen a prosodia e fonética galegas. Recoñece e rexeita algúns prexuízos asociados á pronuncia. Se a posúe, usa a súa variante dialectal.
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir					
<ul style="list-style-type: none"> b d f 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA 	<ul style="list-style-type: none"> Recolle a maior parte das ideas dun texto en resumos ou esquemas.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
▪ h	pragmáticos.	educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	conceptuais.		<p>Interpreta o sentido global e identifica o propósito da maioría dos textos argumentativos e expositivos.</p> <p>Diferencia a maioría das ideas principais e algunhas secundarias deste tipo de textos e sintetízalos.</p> <p>Algunha vez usa recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión do texto.</p>
			▪ LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	▪ CCL	
			▪ LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	▪ CCL	
			▪ LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA	
▪ b ▪ f ▪ h	▪ B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.	▪ B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	▪ LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.	▪ CCL	<p>▪ Case sempre planifica os seus traballos e ás veces revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.</p> <p>A maior parte das veces usa o rexistro lingüístico axeitado, aínda que pode presentar desviacións. Utiliza distintos mecanismos de cohesión, pero non moi variados.</p>
			▪ LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesionadas.	▪ CCL ▪ CSC	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social, científica ou cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desenvolve un tema do currículo con bastante claridade e rigor, pero presenta algúns erros ortográficos e gramaticais. Procura evitar os coloquialismos e as palabras comodín, trata de usar léxico preciso e incorpora algún termo especializado. Procura organizar os contidos dos traballos segundo os obxectivos e defende a súa opinión con argumentos, aínda que non sempre son sólidos.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas enfrontadas e defende a súa opinión con argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Describe algúns trazos morfosintácticos dos textos expositivos e argumentativos. Recoñece o estilo directo, o indirecto e o indirecto libre.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo. ▪ LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía. ▪ LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consulta información en fontes dixitais e sintetiza algúns datos relevantes en fichas-resumo. Respecta as normas básicas de presentación dos textos escritos, a organización en epígrafes e os procedementos de cita. Utiliza procesadores de textos e, algunha vez, correctores ortográficos para mellorar as súas producións.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos. ▪ LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza recursos básicos de cohesión, tanto gramaticais como léxico-semánticos. ▪ Describe algúns trazos dos tipos de rexistro e analiza algunhas manifestacións lingüísticas.
Bloque 3. Funcionamento da lingua					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue o grao de abertura das vogais tónicas e define algún

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
		comunicación eficaz.	da lingua galega. ▪ LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	▪ CCL ▪ CCEC	fonema consonántico. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación.
▪ d ▪ e	▪ B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia.	▪ B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	▪ LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural.	▪ CCL ▪ CCEC	▪ Distingue, razoadamente, os bloques dialectais e valora a diversidade lingüística como parte do noso patrimonio.
▪ e	▪ B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.	▪ B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.	▪ LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras. ▪ LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas así como a análise morfolóxica. ▪ LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CAA	▪ Explica os procedementos de formación de palabras e analiza a estrutura morfolóxica das categorías nominais.
▪ e	▪ B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.	▪ B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.	▪ LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía axeitada.	▪ CAA	▪ Diferencia entre unidades e funcións sintácticas e recoñece as diferentes estruturas.
▪ e	▪ B3.5. Reflexión e explicación das relacións e unidades semánticas.	▪ B3.5. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.	▪ LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.	▪ CCL ▪ CAA	▪ Identifica e explica as relacións semánticas. Define palabras no seu contexto.
▪ b	▪ B3.6. Participación en proxectos (elaboración de	▪ B3.6. Participar en proxectos (elaboración de	▪ LGB3.6.1. Participa en	▪ CCL	▪ Participa en proxectos,

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<p>materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.</p>	<p>materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.</p>	<p>proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD 	<p>procura evitar os estereotipos lingüísticos e valora algo a súa competencia plurilingüe.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ás veces utiliza algúns coñecementos lingüísticos para mellorar a comprensión e produción doutras linguas.
Bloque 4. Lingua e sociedade					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos. ▪ B4.2. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos. ▪ LGB4.1.2. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece algúns estereotipos lingüísticos. Elabora traballos nos que se abordan cuestións sociolingüísticas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Construción da variante estándar da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece as fases de elaboración do estándar galego.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Interferencias lingüísticas: castelanismos. 	no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.	<p>estándar da lingua galega.</p> <ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.2. Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	Recoñece a maior parte dos castelanismos e produce discursos que tratan de evitalos, aínda que conteñen algúns.
<ul style="list-style-type: none"> p 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978). LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística. LGB4.3.3. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico. LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua. LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CSC CCL CCL CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Distingue algunhas características lingüísticas do galego moderno (de 1916 a 1978). Describe os trazos xerais da situación sociolingüística do galego entre 1916 e 1978. Coñece a importancia da etapa 1976-78 na situación posterior da lingua. Identifica o galego moderno en textos.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			documentos non literarios e literarios.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade). ▪ LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística. ▪ LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego. ▪ LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades. ▪ LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue algunhas características lingüísticas do galego moderno (desde 1978 á actualidade). Describe os trazos xerais da situación sociolingüística do galego entre desde 1978 ata a actualidade. Sabe que o galego é unha lingua en vías de normalización e sinala algunhas debilidades e fortalezas. Identifica en textos algunhas características da lingua desde 1978 á actualidade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallan as 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora un esquema sobre as diferentes etapas e características

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			<p>sociohistórico e sociolingüístico.</p> <ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. LGB5.2.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL 	<p>Le e comenta, de xeito guiado, textos do teatro de 1916 a 1936.</p>
<ul style="list-style-type: none"> e n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Literatura galega entre 1936 e 1975: <ul style="list-style-type: none"> Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura galega entre 1936 e 1975: <ul style="list-style-type: none"> Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. LGB5.3.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega entre 1936 e 1975: produción bélica e os autores do exilio, os renovadores da prosa (Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Describe algúns trazos da poesía do exilio, da Xeración do 36 e da Xeración das Festas Minervais. Describe algúns trazos da prosa de Eduardo Blanco-Amor, Cunqueiro, Fole e Neira Vilas, así como da NNG. Describe algúns trazos do teatro do exilio, da Xeración dos 50 e do Grupo de Ribadavia.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
	<p>Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>— Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	<p>Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>— Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	<p>Cunqueiro e Xosé Neira Vilas) así como A Nova Narrativa Galega e autores/as dos primeiros 70.</p>		
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> e d n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Le e comenta textos de Celso Emilio Ferreiro e dos autores da Xeración dos 50. Le e comenta textos de Eduardo Blanco -Amor, Cunqueiro, Fole e Neira Vilas, así como da NNG. Le e comenta textos de Vidal Bolaño.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			sociolingüístico.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Literatura galega de 1975 ata a actualidade: <ul style="list-style-type: none"> — Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. — Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. — Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1975 ata a actualidade: <ul style="list-style-type: none"> — Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. — Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. — Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. ▪ LGB5.5.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. ▪ LGB5.5.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Describe algúns trazos dos poetas dos 80 e dos 90. Describe algúns temas e tendencias da prosa desde 1975 ata a actualidade. Describe algúns trazos do teatro dos 80 e dos 90, ademais da situación actual.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ d ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade identificando as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le e comenta textos dos poetas dos 80 e dos 90. Le e comenta textos de prosistas do 1975 ata a actualidade. Le e comenta textos representativos do teatro actual.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.6.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.6.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Análise e comentario, a través de probas escritas ou traballos, cando menos dunha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.1. Analiza e comenta, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comenta, de xeito guiado, unha obra de cada un dos períodos anteriores

Metodoloxía didáctica

A metodoloxía será dinámica e participativa: fomentarase o traballo conxunto de todo o grupo-clase baixo a coordinación e orientación da profesora ou profesor. A función do ensinante consistirá, sobre todo, en organizar o traballo do alumnado e fomentar a aprendizaxe por descubrimento, recorrendo só o necesario ás exposicións maxistras e dinamizando o grupo-clase para que en ningún momento caia na pasividade e na recepción maquinal de contidos que se asimilan sen a máis mínima reflexión.

O método basearase fundamentalmente na lectura, análise, comentario e produción de textos de diversos tipos. Aproveitando o método de ensino unitario da lingua e a literatura, procurarase en ocasións a coincidencia de textos para análise literaria e para análise lingüística; ademais, empregaranse outros textos non literarios para recoñecer e analizar os procesos de construción textual co obxectivo de que o alumnado elabore os seus propios textos conforme eses procedementos construtivos.

Materiais e recursos didácticos

Non contaremos neste curso 2016-17 cun libro de texto de referencia. A profesora proporcionará ao alumnado todo o material necesario: apuntamentos, exercicios, textos literarios (poéticos, narrativos e teatrais) e non literarios para a súa lectura e análise... Todo isto será completado con diverso material en soporte informático: presentacións dixitais, vídeos en DVD ou na Rede, páxinas Web e blogues sobre aspectos literarios, históricos ou sobre temas de actualidade, selección de artigos de prensa impresa ou dixital ou de documentos referidos á actualidade.

Proposta de temporalización das unidades

Intentarase abordar en cada trimestre os contidos de cada un dos bloques correspondentes: Comunicación oral e escrita (B1 e B2) ; Funcionamento da lingua (B3); Lingua e sociedade (B4) e Educación literaria (B5). Deste xeito realizaranse tres exames, como mínimo , por trimestre: un do libro de lectura e os outros dous dos diferentes bloques de contidos. Con todo a distribución dos contidos por trimestre non debe ser ríxida e fica sometida a calquera modificación da temporalización que for preciso realizar. Ademais, este 2º curso de bacharelato LOMCE, poderase ver condicionado polo funcionamento da proba final de Bacharelato, a Reválida, ao non ter información, polo de agora, da estrutura da proba.

Instrumentos e procedementos de avaliación

A continuación detállase o sistema de cualificación para a avaliación ordinaria:

1. Exames: 75% da cualificación global. Realizaranse dous exames por avaliación sobre aspectos dos diferentes bloques de contidos.

As probas estruturaranse seguindo os parámetros marcados polas probas de avaliación de bacharelato (ABAU), quedando detallado da seguinte maneira:

Comprensión e producción textual (5 puntos)	Lingua e gramática (2 puntos)	Lingua e sociedade (1 punto)	Literatura (2 puntos)
---	------------------------------------	----------------------------------	---------------------------

*Esta estrutura de exame e o sistema de puntuación pode verse alterado se se producen cambios nas ABAU, xa que nos adaptariamos ás novas modificacións.

Seguiremos unha avaliación continua, é dicir, nos diferentes exames sempre se avaliarán os contidos anteriores xa vistos. O alumnado debe acadar unha mínimo en cada unha das partes en que se dividen os contidos, tal e como se detalla a continuación. De non obter esa porcentaxe consideramos suspenso o exame.

	Porcentaxe mínima requirida (da puntuación da pregunta)
Comprensión, análise e produción textual	40%
Funcionamento da lingua, lingua e sociedade	40%
Literatura	40%

Con esta medida preténdese que o alumnado non amose un abandono na asimilación de contidos, fundamentalmente nas partes máis teóricas, é dicir, nos últimos dous bloques.

2. Traballos de expresión oral e de expresión escrita: 10% da nota global. Todas aquelas tarefas de expresión oral (intervencións espontáneas na aula e exposicións planificadas), así como traballos de expresión escrita (prácticas de análise e produción textual, cuestionarios de literatura, traballos de síntese-esquemmatización) ou outras actividades que o alumnado debe entregar á profesora cando se soliciten.

3. Lectura: 10% da nota global. Establécese que o alumnado debe ler un libro por avaliación , e realizar a proba de control (oral ou escrita) que estableza previamente o profesorado. A non superación das probas de lectura supón, independentemente da nota obtida, a realización dunha tarefa por parte do alumno para recuperar a dita proba de lectura. Ademais, poderá ler un máximo de dous libros

voluntarios por avaliación, que computarán ata 0,25 puntos cada un e que se sumarán á nota global do trimestre, pero sempre a partir do aprobado.

4. Traballo diario, comportamento, actitude e participación: 5% da nota global. Valorarase que o alumno faga os exercicios con corrección e de maneira autónoma. Así mesmo, este apartado servirá para redondear os decimais da nota global, ben pode ser para subir nota ou para baixala, dependendo dun comportamento adecuado tanto cos compañeiros como co profesorado, na que se aprecie un respecto mutuo seguindo as normas mínimas de educación e convivencia.

Das cualificacións de todas as probas e traballos restarase puntuación por erros ortográficos (máximo 2 puntos) e de presentación (máximo 0,5 puntos). As faltas de ortografía descontaranse do seguinte xeito:

- Faltas moi graves: solucións que son alleas ao sistema lingüístico do galego, como tempos compostos, mala colocación do pronome persoal átono, etc. Descontaranse 0,2 puntos por cada unha.
- Faltas graves: solucións ortográficas contrarias á norma lingüística (b/v, h, y, etc.) e acentuación diacrítica. Descontarase 0,1 punto por cada erro.
- Faltas leves: solucións galegas alleas ao estándar vixente e acentuación non diacrítica. Descontaranse 0,05 puntos por cada unha.

No caso de que se descubra a un alumno ou alumna copiando nalgunha proba ou traballo en que non estea expresamente permitido, anularáselle a parte implicada ou a totalidade do exercicio, segundo se considere oportuno, que pasará a computar como un cero para os efectos da avaliación trimestral.

A nota de cada avaliación calcularase sumando as notas de cada un dos instrumentos anteriores debidamente ponderados; para obter unha cualificación positiva será necesario obter unha nota de 5 puntos ou superior.

A cualificación da avaliación final obterase mediante o cálculo da media aritmética das tres avaliacións, sempre que estean todas aprobadas.

Recuperacións

Non se realizará unha proba de recuperación de contidos ao finalizar cada avaliación. Trátase de contidos progresivos e avaliados de forma continua e non consideramos oportuna esta proba. A finais de curso o exame final servirá de proba final para aquel alumnado que, ao facer a media das tres avaliacións, non consegue aprobar. Este exame ponderarase de acordo coa porcentaxe outorgada a esta parte, é dicir, un 80% da cualificación global. Para superar a materia deberá acadar un 5.

Ao comezo do curso informarase detalladamente ao alumnado sobre estes procedementos e instrumentos de avaliación e mais sobre os criterios de avaliación e de cualificación.

Para aquel alumnado que teña pendende **Lingua Galega e Literatura I**, os contidos da materia estarán distribuídos en dous parciais a realizar nas datas acordadas con eles, sendo o momento idóneo para o primeiro exame, ao finalizar a 1ª avaliación, e para o segundo parcial, cando remate a a 2ª. Ademais, no caso de eles o solicitaren, poderán realizar actividades relacionadas cos diferentes contidos impartidos e que serán revisadas pola profesora. Para aprobar deberán acadar un 5, despois de facer a media entre os dous parciais.

De isto non ocorrer, deberán presentarse ao exame oficial, na data proposta polo centro, xeralmente no mes de maio.

Procedementos e indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente. Mecanismos de revisión,avaliación e modificación da programación didáctica.

Nas reunións de Departamento realizarase periodicamente un seguimento do desenvolvemento da programación. Para iso teranse en conta tanto a consecución dos obxectivos como o desenvolvemento das actividades.

Cada trimestre, despois de coñecer os resultados do alumnado e como estes se concretan nas cualificacións, será o momento de facer unha valoración do desenvolvemento da programación e planificar as accións educativas que se consideren oportunas, co obxectivo de atender de maneira especial os aspectos en que o alumnado presente maiores dificultades.

Outro momento fundamental para a avaliación da presente Programación Didáctica será o final do curso. Para esa avaliación terase en conta, en primeiro lugar, o grao de cumprimento da propia Programación. En segundo lugar, valoraranse os resultados globais do alumnado. Para que a avaliación sexa máis completa, terase en conta o grao de satisfacción do profesorado coa mesma. Deste proceso avaliativo extraeranse as propostas de modificación e mellora para a Programación Didáctica do vindeiro curso. Potenciaranse os aspectos que ofrezan mellores resultados e maior satisfacción, ao mesmo tempo que se atenderán especialmente aqueles en que o alumnado presente maiores carencias ou dificultades.

Para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente así como a propia programación empregaremos os seguintes indicadores de logro:

- Obxectivos.
- Contidos
- Temporalización.

- Criterios de avaliación.
- Estándares de aprendizaxe (LOMCE)
- Competencias básicas e competencias clave.
- Grao mínimo de consecución.
- Metodoloxía didáctica (recursos).
- Atención á diversidade

Se for preciso enviarase ao equipo directivo un informe despois de cada avaliación no que se analice e valore o cumprimento ou non do proceso de ensino e da correcta práctica docente e o da programación didáctica

Indicadores de logro		Niveis de logro			Observacións: modificacións e propostas de mellora
		Alto	Medio	Baixo	
Obxectivos	Están correctamente fixados e asociados aos contidos				
Contidos	Inclúense todos os necesarios				
Temporalización	Determinouse con precisión				

	Respectouse a distribución temporal dos contidos				
	Respectáronse as actividades programadas				
	Respectáronse os exames programados				
Criterios de Avaliación	Os criterios de avaliación son claros				
	Formula diversos instrumentos de avaliación				
	Concretáronse os instrumentos de avaliación en todos os casos				
	Os criterios de cualificación están ben definidos				
	Establecéronse os mínimos esixibles				
Estándares de aprendizaxe	Presentan claridade e concreción				
	Están correctamente				

	interrelacionados cos criterios de avaliación e cualificación				
	Adáptanse perfectamente á xeneralidade do alumnado				
Grao mínimo de consecución	Están perfectamente concretados e ben clarificados				
Metodoloxía didáctica (recursos)	É a adecuada tanto para ESO como bacharelato				
	Hai variedade de actividades integradoras no currículo				
	Detalláronse todos os recursos didácticos necesarios para o desenvolvemento da				

	programación				
	As estratexias metodolóxicas son as axeitadas				
Atención á diversidade	A programación das medidas de atención á diversidade foron as correctas				
	Hai presenza de estratexias diversificadas que dean resposta a distintos intereses e ritmos de aprendizaxe, tendo en conta as medidas de atención á diversidade (RL, ACI...)				
	Recóllese a coordinación con outros profesionais (departamento de orientación), para modificar				

	e/ou adaptar contidos, actividades, metodoloxía, recursos aos diferentes ritmos e posibilidades de aprendizaxe				
--	--	--	--	--	--

ANEXO 1 Libros de lectura

Neste anexo figuran a relación de libros de lectura obrigatoria e voluntaria para este curso 2019-20. Son os seguintes:

1º ESO

- Lecturas obrigatorias

- *A caza do ghazafello*, Denis M

- *Usha*, María Reimóndez

- *As meigas de Lupa*, María Solar

2º ESO

- Lecturas obrigatorias

- *Pel de lobo*, Xosé Miranda

- *Cartas de inverno*, Agustín Fernández Paz

- *O achado do castro*, Manuel Núñez Singala.

3º ESO

- Lecturas obrigatorias

- *Anagnórise*, Mª Victoria Moreno.

- *Comedia bífida*, Manuel Núñez Singala

- *Ollos de auga*, Domingo Villar.

4º ESO

- Lecturas obrigatorias

- *Bonus track*, Rosalía Fernández Rial.

- *Os vellos non deben de namorarse*. Castelao.

- *Agosto do 36*, Xosé Fernández Ferreiro.

1º BAC

- Lecturas obrigatorias 1º BAC

- *O lapis do carpinteiro*, Manolo Rivas.

- *Memorias dun neno labrego*, X. Neira Vilas.

- *Resistencia*, Rosa Aneiros.

2º BAC

- Lecturas obrigatorias

- *O crepúsculo e as formigas*, X.L. Méndez Ferrín.

- *Os dous de sempre*, Castelao.

- *A esmorga*, E. Blanco Amor.

- **Lecturas recomendadas 1º- 2º ESO**

- *Bala perdida*, Manolo Rivas.
- *Usha*, María Reimóndez.
- *Volvo! O regreso de Usha*, María Reimóndez.
- *Tonecho de Rebordechao*, Breogán Riveiro
- *As bruxas*, Roald Dahl.
- *Perigo vexetal*, Ramón Caride
- *As flores radioactivas*, A. Fernández Paz
- *Tres pasos polo misterio*, A. Fernández Paz
- *Estanislao, príncipe de Sofrovia*, M. Lourenzo González
- *Tanis I o Mocos*, M. Lourenzo González
- *E Xoel aprendeu a voar*, Marica Campo.
- *A caza do ghazafello*, Denis M.
- *A princesiña Socorro, o trobeiro Carolo e o demo dos cornos*, Gloria Sánchez / Miguel Vázquez Freire. (TEATRO)
- *Trece anos de Branca*, A. Fernández Paz
- *Rapazas*, A. Fernández Paz,
- *O futuro roubado*, Ramón Caride.

- *¡Asústate Merche!*, Fina Casalderrey.
- *A banda sen futuro*, Marilar Aleixandre.
- *Memorias dun neno labrego*, X. Neira Vilas.
- *Aleida. Cidade sen alma*, Víctor Boullón (CÓMIC)

- **Lecturas recomendadas 3º- 4º ESO**

- *Querido Tomás*, X. Neira Vilas.
- *Ollos de auga*, Domingo Villar.
- *A praia dos afogados*, Domingo Villar.
- *Cartas de amor*, Fran Alonso.
- *Asústate Merche*, Fina Casalderrey.
- *Unha estrela no vento*, Leticia Costas.
- *Tristes armas*, Marina Mayoral.
- *Unha rosa é unha rosa*, Suso de Toro.
- *Déixao medrar*, Silvestre Gómez Xurxo
- *Mornig Star*, Xosé Miranda.
- *Memorias para Xoana*, Marica Campo.
- *O can dos Baskerville*, Conan Doyle.
- *Rúa Carbón*, Marilar Alexandre.

- *A esmorga*, Eduardo Blanco Amor.
- *Agosto do 36*, X. Fernández Ferreiro.
- *O único que queda é o amor*, A. Fernández Paz.
- *Made in Galicia*, Sechu Sende.
- *Poetízate*, Fran Alonso.
- *O pobre tolo*, Inacio e Iván Suárez (Banda deseñada)
- *Titoán*, Inacio e Iván Suárez (Banda deseñada)
- *Máis alá!*, Inacio e Iván Suárez (Banda deseñada)
- *Atila*, Inacio e Iván Suárez (Banda deseñada)

- **Lecturas recomendadas 1º-2º BAC**

- *Memoria para Xoana*, Marica Campo
- *Agosto do 36*, Xosé Fernández Ferreiro.
- *Made in Galicia*, Sechu Sende.
- *O único que queda é o amor*, A. Fernández Paz.
- *Ten o seu punto a fresca rosa*, Mª Xosé Queizán
- *Resistencia*, Rosa Aneiros.
- *O lapis do carpinteiro*, Manuel Rivas.
- *As rulas de Bakunin*, A. Riveiro Coello
- *Agosto do 36*, Xosé Fernández Ferreiro.

- *Ollos de auga*, Domingo Villar.
- *A praia dos afogados*, Domingo Villar.
- *Merlín e familia*, A. Cunqueiro.
- *O porco de pé*, V. Risco.
- *Cara a Times Square*, C. Gonsar
- *Morning Star*, Xosé Miranda.
- *Dos arquivos do trasno*, R. Dieste.
- *O club da calceta*, María Reimóndez.
- *Herba moura*, Teresa Moure.
- *Querido Tomás*, Xosé Neira Vilas.
- *Xente no rodicio*, Xosé Neira Vilas.
- *Memoria de cidades sen luz*, Inma López Silva
- *Home sen nome*, Suso de Toro.

Esta relación de libros poderá verse modificada en función das necesidades do alumnado, problemas de adquisición, suxestións dos rapaces, novidades editoriais ou outros factores.

A Pobra de Trives, 27 de setembro 2019

Débora Botana Lado

Xefa do Departamento